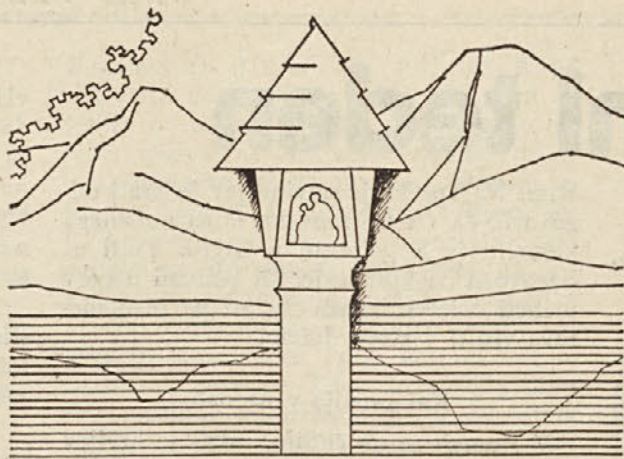

TISTI ČAS JE IZŠLO POVELJE

Marsikoga zanima zgodovinska razlaga dogodkov ob Jezusovem rojstvu. Tako razlago v naslednjem objavljamo.

Popisovanje

Jožefova pripadnost Davidovi rodovini, ki je izhajala iz Betlehema, je imela svoje posledice na civilnem področju ob popisovanju, ki ga je ukazal Rim in izpeljal Kvirin.

Navezanost na domači kraj je bila na vzhodu močna. Ta je nudila podlago za ljudsko štetje in Rimljani so se ob prvem Kvirinovem popisovanju držali tega krajevnega pravila iz političnih razlogov: izognili so se nepotrebnim težavam ter niso brez potrebe dražili podložnih narodov. V Rimu so dobro vedeli, da je bilo štetje nekega tujega naroda, posebno prvo, nevarno podjetje, ker je bila uradna preizkušnja podložništva. Pa tudi zato so judovsko navezanost na domači kraj izkoristili pri štetju, da bi na neki način zavrli preseljevanje z dežele v mesta. Ko so torej razglasili popisovanje, se je moral Jožef javiti popisovalnim uradnikom v Betlehemu.

Betlehem leži 770 metrov, 9 km južno od Jeruzalema. Tu se je rodil kralj David. V Jezusovih časih je bil Betlehem neznatna vas. Z okolico verjetno ni imel veliko več kot tisoč prebivalcev, ki so bili največ pastirji in revni kmetje. Pač pa so tod potovale karavane iz Jeruzalema v Egipt.

Po današnji cesti je iz Nazareta do Betlehema 150 km, v Jezusovih časih pa je bilo morda nekaj manj: karavane so potovale tri ali štiri dni. Ni čisto gotovo, če se je moral osebno javiti v Betlehemu samo Jožef ali tudi Marija. A čeprav nje morda zakon ni vezal, je Jožef dejansko šel tja z Marijo, svojo zaročeno ženo, ki je bila noseča. Razlog, da je šla z njim tudi Marija, je bil morda bližnji porod, zaradi katerega je ni mogel pustiti same. Drugi razlog bi mogel biti sklep, da se stalno naselita v domačem kraju. Davidove rodovine. Angel je namreč oznanil, da bo dal Bog novorojencu prestol njegovega očeta Davida, zato je čisto naravna misel, da bi se vrnila v Davidovo domovino in počakala, da se izpolni skrivnostni božji načrt. Že več stoletij prej je prerok Mihej napovedal, da bo prav iz malega Betlehema prišel oni, ki bo vladal nad Izraelom.

V Betlehem

Za Marijo, ki je bila deveti mesec noseča, je bilo potovanje težavno. Rimski mojstri še niso izpeljali in vzdrževali cest, ki so zato bile slabe, pripravne komaj za kamele in osle. V tistih dneh pa so bile zaradi popisovanja še bolj polne in neudobne. Zakonca sta imela v najboljšem primeru osla, ki je nosil tudi hrano in vse najnujnejše stvari. Tiste tri ali štiri noči sta prebivala pri kakšnih znancih ali verjetneje v javnih prenočiščih, na tleh z drugimi popotniki, med osli in kamelami.

V Betlehemu je bilo še slabše. V majhni vasi je mrgolelo ljudi, ki so se nastanili v gostišču in drugod, kjer je bilo mogoče. Karavansko prenočišče je bilo v bistvu srednjeveliko dvorišče z enim samim vhodom in precej visokim zidom. Na eni ali več straneh je bilo pokrito stebrišče, ki je bilo včasih nekaj metrov v dolžini zazidano in je tako nastala nekakšna lopa, ob njej pa je bila morda še kakšna manjša sobica. To je bilo vse. Živino so zgnali skupaj na sredo dvorišča pod milim

nebo, popotniki so se zatekli pod stebrišče ali v veliko skupno sobo, dokler je bilo kaj prostora. Drugače so se utaborili med živino.

Majhne sobice, če so jih sploh imeli, so bile za one, ki so mogli tako udobnost plačati. In v tisti zmešnjavi živali in ljudi so sklepali kupčije, molili, peli in spali, jedli in opravljali druge potrebe. V tistem smradu in umazaniji si mogel tudi priti na svet ali umreti.

Za Jožefa in Marijo ni bilo prostora v prenočišču, ko sta prišla v Betlehem. V Betle-

hemu je Jožef gotovo imel znance ali celo sorodnike, ki bi jih mogel prositi za prenočišče. Vas je bila res prenapolnjena, a za dva tako preprosta in uboga človeka je na vzhodu vedno mogoče najti kakšen kotiček. Seveda pa so ob takih priložnostih postale tudi zasebne hiše podobne karavanskim prenočiščem, saj je obstajala le ena velika soba, kjer je bilo vse skupno in javno, brez vsake prave ločitve in tajnosti. Marija pa je za porod le želela samoto in tajnost.

Evangelist poroča: „Ko je bila tam, se ji je dopolnil čas poroda. In porodila je sina prvorojenca, ga povila v plenice in položila v jasli.“ Jasli pomenijo hlev, hlev pa po takratni navadi votlino, ki so jo izkopali v bregu poleg vasi. Del hleva, ki sta si ga izbrala, je zavzemala živina. In bil je gotovo temen, umazan, a precej daleč od vasi, zato samotni in miren. To pa je bodoči materi zadostovalo.

Ko sta torej prišla v Betlehem in sta videla množico prišlekov, sta se za silo utaborila v tisti samotni votlini in sta čakala na popisovanje in porod, ki ga je Marija pričakovala vsak hip. Jožef je v pripravnem in manj umazanem kotu uredil ležišče iz snažne slame, vzel iz popotne torbe jedi in druge najpotrebnejše predmete ter jih položil v jasli ob zidu. Nič drugega: človeka tiste družbene stopnje nista mogla takrat v Palestini zahtevati večje udobnosti, posebno, ker sta si prostovoljno izbrala hlev.

Ko je prišel Jezus v tisti votlini na svet, ga je Marija povila v plenice in položila v jasli. Evangelist da jasno razumeti, da pri porodu ni bilo drugih oseb, kot je to običajno: mati sama poskrbi za novorojenčka, ga povije in položi v jasli. Jožefa ne omeni. Bodoča mati pač ni brez vzroka tako skrbno iskala samotni in miren kraj.

Pastirji

Betlehem je bil in je še na robu zapuščene in neobdelane stepske pokrajine, ki služi le za ovčje pašnike. Maloštevilne vaške ovce so zvečer segnali v bližnje hleve, velike črede pa so ostajale vedno v stepi na prostem, pod varstvom pastirjev.

Ovčji pastirji so bili pri farizejih in pismoukih na zelo slabem glasu: zaradi nomadskega življenja v puščavi, kjer je bilo le malo vode, so bili strašno umazani in niso izpolnjevali niti najosnovnejših zapovedi o umivanju rok, o čiščenju posode in izbiri živil. Poleg tega so bili na glasu, da krađejo.

Po drugi strani pa ni bilo varno preveč siliti vanje: bili so namreč krepki in jeznoriti možje. Te zavržene in divje ljudi so izključili iz sodišč in njihovo pričevanje na razpravah ni bilo veljavno.

Toda ti ubogi ovčji pastirji so prišli k novorojenemu Davidovemu potomcu, povabljeni od angelov. Evangelist je opisal ta prizor takoj po pripovedi o rojstvu: s tem je hotel gotovo nakazati, da je med obema dogodkoma preteklo le nekaj ur. Jezus se je torej rodil ponoči, ker so se angeli prikazali pastirjem med nočno stražo.

Iz angelove prikazni in besed so pastirji doumeli, da se je rodil Zveličar. Bili so robati ljudje in niso poznali ogromnega farizejskega nauka. A kot preprosti Izraelci starega kova so vedeli, da so preroki obljubili njihovu narodu Mesija, in so gotovo večkrat govorili o njem ob stražnem ognju. Angel jim je zdaj dal tudi znamenje: v plenice poviti otrok v jaslih. Morda jim je tudi povedal, v kateri smeri bodo prišli do votline. Pohiteli so, kot pač hiti človek, ki ga žene vesela domačnost.

Stopili so v votlino, našli Marijo, Jožefa in dete in se spoštljivo čudili. In ker so bili ubogi v denarju, a gospodje v duhu, niso nič spraševali, ampak so se takoj vrnili k ovcam: čutili so le veliko nujno, Boga hvaliti in oznaniti sosedom, kaj se je zgodilo.

Po J. Ricciottiju

Milka Hartman

Pričakovanje

Gospod, prižgi, prižgi v temo
mi luč pričakovanja...

Že čujem: milostno nebo
mi z blaženo roko

s kraguljčki v mrzlo noč pozvanja...

In v tajni slutnji mi oko
razbistri do spoznanja,
da res se v mojo noč svetlo
z dobrotljivo roko

Rešnika mati k meni sklanja.

O, svetonočno bo nebo
spet zvezde zame vžgalo...!
In božje Dete zopet bo
za mene novo-rojeno
v pleničkah belih — v srcu spalo.

Politični teden

Po svetu ...

DR. GUNAR JARRING — POSREDOVALEC ZDRUŽENIH NARODOV ZA BLIŽNJI VZHOD

Kot znano je glavni tajnik Organizacije združenih narodov U Tant določil za posredovalca v sporu na Srednjem vzhodu dr. Gunnara Jarringa, najbolj sposobnega švedskega veleposlanika. (Naš časopis je pred kratkim že o tem pisal.)

Sedaj šestdesetletnemu švedskemu diplomatu je U Tant naložil hudo kočljivo in težko nalogo, in sicer naj bi kot posebni pooblaščenec svetovne organizacije našel primerno pot do miru v tem nemirnem

Rim. Na vprašanje novinarjev je kralj odgovoril, da v tem trenutku nima nobenega komentarja k položaju v Grčiji. Tudi ni odgovoril na vprašanje, ali pomeni njegov prihod začetek izgnanstva ali pa se name-rava vrniti v svojo deželo.

Kaj pravijo v Atenah

V Atenah se ne čudijo, zakaj je kraljev poskus prevzeta oblasti na tako sramoten način in tako naglo propadel. Med drugim navajajo naslednje ugotovitve:

● Nižji častniki od polkovnikov navzdol niso preveč navezani na krono, kot so to samo višji oficirji, ki vodijo več rodov v kroni simbol države. Nižji oficirji so iz

Radio Atene je objavil sporočilo vojaške vlade, da so kralja Konstantina odstavili in da so imenovali začasno generala Zoidatisa za podkralja. Hkrati so sporočili, da je ustanovljena nova grška vlada, v kateri je polkovnik Popadopoulos prevzel položaj ministrskega predsednika in obrambnega ministra.

Kralj je računal, da se bodo oborožene sile podredile njegovemu proglasu. Izkazalo pa se je, da ni imel skoraj nobenega vpliva na vojsko.

● Dogodki okoli 21. aprila, kot tudi kraljev poskus udara, so zajeli izredno majhno število oseb, samo nekaj višjih in nižjih oficirjev. Vse se je zgodilo mimo prebivalstva. Celo bivše politične osebnosti desnice niso kdove kaj vedele o kraljevih namelih, in se sedaj skrivajo.

Pogajanja med kraljem, grškim patriarhom in polkovniško vlado

V petek, 15. decembra, sta prispela v Rim grški zunanji minister Pipinelis, ki je očitno kraljev človek in katerega je tudi priznala polkovniška vlada (edini nevojak v vladi) in grški patriarh Hieronimus. Stala sta se s pobeglim kraljem Konstantinom, da bi se našla oblika za njegov povratak v Atene in s tem tudi za kompromisno rešitev ter sodelovanje z vojaško vlado.

Medtem je v nedeljo v Atenah zasedal grški ministrski svet, da bi se posvetoval o kraljevih zahtevah, ki jih je zunanji minister Pipinelis prinesel iz Rima. Baj je kralj zahteval, da se razpišejo nove volitve, poveljstvo nad vso oboroženo silo in delno soodločanje pri sestavi vlade. Politični opazovalci sodijo, da je pod takimi pogoji malo verjetno, da bi se kralj mogel vrniti v Grčijo.

V Atenah je grški patriarh Hieronimus na vprašanje novinarjev, če se bo kralj vrnil, odgovoril: »Ne vem. To je odvisno od vlade.« Hieronimus je nadalje novinarjem dejal, da je bila njegova naloga v Rimu privatnega značaja in zagadelj nima velikega pomena. Tudi ne ve, če se bo še enkrat podal v Rim. Pipinelis pa je izjavil novinarjem, da jim nima nič sporočiti. Kralju Konstantinu gre dobro.

... in pri nas v Avstriji

PONOVO SODNI POSTOPEK PROTI BORODAJKEWYCZU

Naši bralci se bodo gotovo še spominjali, koliko prahu je dvignil slučaj profesorja Borodajkewycza pred dvema letoma. Še dan pa smo čitali v avstrijskih dnevnikih, da primer tega razvpitega profesorja še zmerom ni zaključen. Tako je disciplinarna zbornica prosvetnega ministrstva javila, da je zavrnila obsodbo prve stopnje, zaradi pomanjkljivosti sodnega postopka, hkrati pa odredila, da bo Borodajkewycz v prihodnje prejemal za 25 odstotkov nižjo plačo, in da se odpusti iz učiteljske službe.

Naš list je o slučaju Borodajkewycza podrobno poročal. Na tem mestu si hočemo samo osvežiti spomin, za kaj pravzaprav gre?

Na Dunajski visoki šoli za svetovno trgovino je poučeval profesor za zgodovino dr. Taras Borodajkewycz. Le ta je svoja predavanja uporabljal za to, da je vpletal vanje tudi nacionalsocialistične ideje. Seveda je padlo seme na ugodna tla pri nekaterih slušateljih, tako da so ti že javno pritrdjevali pri njegovih predavanjih hitlerjevskim idejam. Proti takemu dejanju in nehanju tega profesorja je pričela nastopati demokratična avstrijska javnost.

Ker sprva šolske oblasti niso nič ukrenile proti prof. dr. Tarasu Borodajkewyczu, je prišlo pred približno dvema letoma na Dunaju do več demonstracij proti njemu in za njega. Pri teh demonstracijah pa je bil ubit demokrat Ernst Kirchweger po študentu Kümlu. Pogreb Kirchwegerja se je razvil v manifestacijo vseh demokratičnih sil proti vsakršnemu antisemitizmu in neonacizmu za svobodo in neodvisno Avstrijo.

Ti dogodki so dali disciplinarnemu senatu visoke šole za svetovno trgovino povod, da ga je za zmerom upokojil. Borodajkewycz je do sedaj dobival od države še 80 odstotkov pokojnine od svoje aktivne plače.

Te dni pa je disciplinarna zbornica (druga stopnja sodne oblasti) kot omenjamo že zgoraj, znižala plačo visokošolskemu profesorju še za nadaljnjih 5 odstotkov.

V ostalem se bo sedaj disciplinarna komisija (disciplinarni senat kot prva stop-

nja sodne oblasti) visoke šole za svetovno trgovino — ponovno bavila s slučajem Borodajkewycza. Eno pa je le uspelo demokratičnim silam, ki so se borile proti poučevanju imenovanega učitelja na tej šoli, to je, da so ga odpustili iz službe.

OMEJENA VOJNA V EVROPI — MOŽNA

Neolepšano podoba možnega vojaškega razvoja je v ponedeljek, 4. decembra, v svojem predavanju orisal polkovnik v pokoju Wilhelm Kuntner v vojaški Akademiji na Dunaju.

Polkovnik Kuntner je v svojem predavanju svaril pred v Avstriji razširjeno miselnostjo »vse ali nič«, ali z drugimi besedami povedano, da bi bila sedanja vojna vseuničujoča atomska vojna, ali bi je pa vobče ne bilo.

Z nadaljnjim napredkom in izgradnjo kratke jedske sile vključno balistične rakete, je treba slej ko prej upoštevati, je dejal predavatelj. To pa nič ne spremeni dejstva, da Kitajska ne bi mogla voditi tudi druge, kot le totalne vojne. S to možnostjo bi morala računati tudi Evropa, dokler bi mogle velesile v lastnem interesu

SLOVENC

doma in po svetu

36-letnica smrti nadškofa Sedeja

V nedeljo, 3. decembra, je minilo šestintrideset let, odkar je umrl veliki goriški nadškof Frančišek Borgia Sedej.

Za goriške in primorske Slovence je veljal pokojni vladika, doslej zadnji goriški slovenski nadškof, kot voditeljska osebnost ne le v verskem, temveč tudi v narodno-prosvetnem razvoju.

Rojen je bil 10. oktobra 1854 kot kmečki sin v Cerknem. Po očetju je podedoval pošten in kremit značaj, po materi pa verno in plemenito srce. Ker je bil bistre glave, so mu domači prerokovali še slavno bodočnost, posebno stric Jakob je zmerom dejal, da bo Franček še škof. Po končani normalki je najprej študiral na gimnaziji, nato v Gorici teologijo.

Novo mašo je zapel 27. avgusta 1877, a prvo njegovo službeno mesto je bil rojstni kraj Cerkno. Nadškof ga je nato poslal na Dunaj, kjer se je v Augustineju še nadalje šolal in postal doktor teologije in orientalskih jezikov. Mladi modrijan je mnogo potoval po Evropi in Bližnjem vzhodu.

Vrnil se v Gorico, je bil nekaj časa kaplan na Travniku, potem profesor v bogoslovju. Poleg teologije se je rad bavil še z glasbo in se je vprav po njegovi zaslugi poživilo cerkveno petje po farah. Zaslovel je tudi kot znanstveni pisatelj. Vsestransko razgledanega so 1889 poklicali na Dunaj za ravnatelja Augustineja, hkrati je bil tudi dvorni kaplan in tako prišel v stik z odličniki avstroogrške monarhije. Po desetih letih dunajske službe ga je kardinal Missia poklical nazaj v Gorico za stolnega kanonika in profesorja teologije, a že leta 1906 je bil na praznik Marijinega oznanjenja ustoličen za goriškega škofa.

V svojem 25-letnem dejanju in nehanju kot nadškof, si je Sedej za ondoto ljudstvo, posebno še slovensko, pridobil neminljivih zaslug na verskem in kulturnem poprišču.

Priznanje mlademu slovenskemu arhitektu

Veliki buenosaireški dnevnik La Prensa je pretekli mesec pod naslovom »El rechazo de lo superfluo en construcciones de los templos« (Opustitev pri graditvi svetišča vsega, kar ne spada vanje), objavil na štirih stolpcih poročilo o prenovitvi cerkve Marije Kraljice v Slovenski vasi v vikariji slovenskih lazaristov. Prenovitevna dela je izvršil mladi slovenski arhitekt Jure Vombergar v smislu navodil II. vatikanskega koncila.

S člankom sta objavljeni dve sliki prenovljene notranjčine cerkve Marije Kraljice.

ohranitvi svojega lastnega prebivalstva voditi vojno s konvencionalnim (to je običajnim) orožjem. (S tem je bila gotovo mišljena ameriško-sovjetska vojna v Evropi, ne da bi uporabili atomsko orožje.)

V zgodovini še nikoli ni bilo mirovanja na strateškem torišču, je svoje misli nizal polkovnik Kunter. Tako odločilno stanje za novo razvojno stopnjo predstavlja očitno sovjetska odklonitev ameriške ponudbe predloga po odpovedi izgradnje protiraketnega sistema.

Ti nastajajoči protiraketni sistemi v Združenih državah Amerike in Sovjetski zvezi se opirajo na teorijo, da bi bilo z eksplozijo jedrske sile v bližnjem vesolju možno ustvariti žarkovni pas, ki bi bil, seveda le za eno uro, v stanju leteče atomske komete ali uničiti ali vsaj odkloniti.

Mala nevtralna država (misli je Avstrijo), ne bi bila v takem položaju poklicana, da bi iz lastne iniciative (nagiba) podvzela vlogo posredovalca, je dejal polkovnik Kunter; kljub temu pa bi bilo možno, da bi le-ta mogla v majhnem obsegu doprinesti na dobro izbranih krajih za zmanjšanje napetosti.

V GRČIJI KRALJ IZVEDEL UDAR, KI NI USPEL

Grški kralj Konstantin je v sredo, 13. decembra, poskusil državni udar, ki pa mu je spodletel. Kralj je sicer pozval vse rodoljubne sile, naj se pridružijo udaru in pomagajo postaviti demokracijo, ki so jo uporniški polkovniki 21. aprila povsem uničili. (Kot znano je Naš tednik o tem podrobno poročal). Za opazovalce grških razmer je tudi zanimiva kraljeva pripomba, da ga je državni prevrat v aprilu presenetil, vendar se je moral s položajem sprijazniti, ker ni hotel prelivanja krvi.

Kralj Konstantin zbežal z letalom v Rim

Potem ko je v četrtek, 14. decembra, dokončno propadel kraljev poskus prevrata, je v spremstvu kraljice matere Friderike, princeze Irene, svojih dveh otrok in ministrskega predsednika Koliasa zbežal v četrtek, v zgodnjih jutranjih urah z vojaškim letalom in prispel še isti dan popoldne v

Slovenci iz Roža, Podjune in Zile!

Vsem rojakom doma in po širnem svetu
blagoslovljen Božič
in srečno
novo leto 1968

NARODNI SVET
KOROŠKIH SLOVENCEV

Ob 1100-letnici obiska sv. Cirila in Metoda v Panoniji

Slavna zgodovina Porabskih Slovencev (III.)

Za takšno splošno spremembo bogoslužja (sicer v rimskem obredu, toda v novem, domačem slovenskem jeziku) v deželi, ki je zajemala srednje porečje Drave s Ptujem in z njegovim okrožjem do Pohorja in v Haloze, porečje Dolnje Mure, Zale, vse Rabe do izliva v Donavo in ob Donavi na desnem bregu dol do izliva Drave vanjo in še preko Drave v Srem, je bilo treba precej časa, vsaj nekaj mesecev, da je Konstantin (Ciril) mogel sam ali z bratom Metodom in bržčas tudi s knezom obiskati važnejše kraje in cerkve in jih oskrbeti z novimi slovenskimi bogoslužnimi knjigami.

Poreče kdo: kaj je pa škof, ki je imel to oblast, rekel k temu? Cerkevno oblast v Spodnji Panoniji je imel koroški misijonski škof pri Gospe Sveti. Toda tedaj pri Gospe Sveti ni bilo škofa, ker je škof Ozvald že 863 bil odstavljen. Višji škof, nadškof, pa je bil daleč, v Salzburgu. In če je knez Kocelj, ki je »vzljubil slovenske knjige, da bi se jih naučil«, hotel v svoji deželi domače bogoslužje po vzoru Moravske, je moder misijonar Konstantin, znan kot filozof, ljudsko bogoslužje kot najbolj prirodno sredstvo uspešnega misijona z mirno dušo uvažal. Znano je, kako odlično se je povsod, n. pr. kasneje v Benetkah, boril proti trijezični herezi, da so namreč le trije jeziki (hebrejski, grški in latinski) v bogoslužju dovoljeni. (Tako je veliki filozof in svetnik za 1100 let prehitel drugi vatikanski koncil, ki sedaj dovoljuje rabo domačega jezika vsem narodom!).

Odpri se tudi vprašanje, ki ga mnogi stavijo: Ali sta bila sv. brata Ciril in Metod pri nas na Koroškem? Če upoštevamo dejstvo, da je tako Koroška kot Spodnja Panonija bila pod istim misijonskim gospodstvom škofom in da je Gospa Sveta bila stolna cerkev za obe deželi, in to sta sv. brata Ciril in Metod zvedela od kneza Koclja, potem je pričakovati, da sta se za stolno cerkev in tudi za gosposvetskega škofa, čeprav je bil odstavljen, zanimala. Domnevati smemo, da sta za časa svojega bivanja v Panoniji ali pa vsaj na poti naprej v Rim obiskala Gospo Sveto in Koroške Slovence. Ker pravi sporočilo, da ju je knez Kocelj na njuni poti v Rim »mimo spremljal« in so to razlagali nekateri (n. pr. dr. Grivec), da je sv. brata spremil vsaj do meje svoje kneževine, ki je bila onkraj sedanjega Maribora in Slovenskih Konjic, pa je vendar možno, da tisti »mimo« pomeni nekaj več, da ju je knez Kocelj spremljal »mimo« po vsej skupni škofiji tudi do Gospe Svete in še naprej po Koroški, dokler se pot ni zasukala ali dol na Kranjsko in staro rimsko cesto ali pa drugam (čez Predil ali proti Pontablju in naprej v Italijo).

Sv. Ciril in Metod bi torej čez Koroško potovala v Rim »mimo« Gospe Svete. Seveda sta se v tem primeru zglasila pri Gospe Sveti, obiskala s svojimi učenci Marijino svetišče in v njem opravila domače slovensko bogoslužje. Maševal je seveda samo Konstantin (Ciril), ker je samo on bil duhovnik, brat Metod je bil le diakon, čeprav je po digniteti (kot samostanski predstojnik v Polyhronu v Carigradu) bil igumen ali opat.

Ker sta Konstantin in Metod bila svetniški osebnosti in velika Marijina častivca in tudi knez Kocelj je bil Marijin častivec, saj je bogato obdaril Marijino cerkev celo v Freisingu na Nemškem, je več kot verjetno, da je sv. brata in njune učence, med katerimi so po vsej verjetnosti bili nekateri tudi iz Panonije, popeljal do Gospe Svete, prve, najstarejše Marijine cerkve v deželi, in pospremil še naprej po Koroškem do najugodnejše poti v Italijo.

Pa še neki drug razlog je utegnil biti. Konstantin in Metod sta potovala v Rim z relikvijami papeža Klementa, ki sta ga našla v Kerzonu, in s slovenskimi bogoslužnimi knjigami, tudi z nalogom kneza Rastislava in prav tako z željo kneza Koclja, da apostolik (papež) v Rimu za slovanske vernike (moravske in slovenske, vsaj panonike) postavi kakšnega domačega škofa ali celo več. Prav glede na ta nalog si je modri Konstantin s svojim starejšim, prav tako modrim in preskušanim bratom želel ogledati koroško misijonsko škofijo, ki je tedaj dejanski bila brez škofa že 5 let, ker je škof Ozvald bil odstavljen in takrat ni bilo nikogar, ki bi na Koroškem in v Panoniji

izvrševal višja cerkvena opravila. Prav po lastni ugotovitvi dejanskega stanja bi mogel Konstantin potem v Rimu predložiti apostoliku željo moravskih knezov Rastislava in Svetopolka (v Nitri) ter slovenskopanonskega kneza Rastislava, da tem dežlam imenuje domačega, v deželi bivačega škofa.

Slovo od Slovencev in prihod v Rim

Slovo od kneza Koclja in slovenskega ljudstva na meji, kjer koli že je bilo, je bilo vsekakor zelo pristržno, zlasti ker je Konstantin (Ciril) vzel s seboj tudi nekaj panonskih učencev, pač na uslugo in v zahvalo tako prijateljskemu in dobrotljivemu in za versko stvar tako navdušenemu knezu Panoncev. Žitje (življenjepis) Konstantinovo slavi velikega blagovestnika

Konstantina (Cirila), da niti od Rastislava niti od Koclja ni sprejel ne zlata ne srebra ne drugih reči za oznanjevanje besede; marveč je od obeh knezov prosil le za ujetnike, ki jih je dobil devetsto in jih vse izpustil. Ti ujetniki so bili po vsej verjetnosti sužnji, ki so jih imeli slovanski veljaki na Moravskem in v Panoniji. To Konstantinovo dejanje, prošnja za jetnike in njih osvoboditev — podobno je bilo pri Kazarih, kjer sta sv. brata najprej misijonarila — izpričuje Konstantinovo krščansko, svetniško milosrčnost in njegovo skrbnost za socialno najnižje sloje, a govori tudi o njegovem velikem ugledu pri slovanskih knezih in veljaki, ki prošnji takoj ugodijo in docela. Le tako je umljivo, od kod tolikšno število. Kneza Rastislav in Kocelj sta z izročitvijo tako velikega števila jetnikov Konstantinu izpričala, da hočeta kot kristjana do kraja izpolniti krščansko zapoved ljubezni do bližnjega.

(Dalje na 8. strani)

Profesor Luka Kramolc 75-letnik

Naš koroški rojak, prof. Luka Kramolc, zvrhan, čil in zdrav obhaja letos svoj 75. življenjski jubilej. Če pa mu rečeš, da je večni mladenič, ti bo ves nasmejan z muhasto šegavostjo odvrnil: »Da, da, imaš prav, Luka več ni mladenič!«

Koroški Slovenci jubilantu pristržno čestitamo ter mu iskreno želimo, da ostane kot doslej še mnogo let večni mladenič, da bi v trdnem zdravju, zadovoljnosti in sreči dočakal še vrsto novih jubilejev in novih uspehov.

Profesor Luka Kramolc se je rodil leta 1892 v gorski vasi Šentanel (Št. Danijel) nad Prevaljami, ki je svoj čas pripadala pliberški dekaniji in velikovškemu okraju. Njegov oče Boštjan je bil zelo izobražen kmet, cerkovnik in organist ter je — kakor je sam pravil — »z orglami Boga dražil«. Ksaver Meško ga riše v črtici »Tiste stezice« (Izbrano delo IV, str. 257) v najlepši luči. Sin Luka je že ob očetu doma zelo vzljubil glasbo, šolala pa sta ga še stric Stefan Kramolc, organist na Fari pri Prevaljah, in organist Rascher v Wolfsbergu.

Prof. Luka Kramolc pred svojo rojstno hišo (sedeč na vozu)

Foto: Zablatnik

Po Meškovem nasvetu se je nadobudni fant podal v zasebno orglarsko šolo v Celju, ki jo je po treh letih dovršil z odličnim uspehom. Nato se je šel šolati na akademijo za glasbo in likovno umetnost na Dunaju.

Tedaj je Slovenska krščansko-socialna zveza za Koroško kot novo ustanovljena prosvetna centrala v Celovcu snavaljena načrte. Med drugim je nameravala ustanoviti tudi centralno glasbeno in pevsko vodstvo za vse pevske in tamburaške zbornice koroških Slovencev. Predvidevali so, da naj bi prav Luka Kramolc po končani glasbeni akademiji prevzel to kulturno-prosvetno nalogo. Toda izbruh prve svetovne vojne je preprečil izvedbo vseh teh načrtov.

Po vojni je Luka Kramolc leta 1924 diplomiral na ljubljanskem konzervatoriju. Nato je deloval kot glasbeni pedagog na srednjih šolah in na učiteljski v Ljubljani. Kot glasbeni pedagog se je predvsem posvetil vzgoji mladih pevcev ter je dolga leta vodil odlični pevski zbor Kluba koroških študentov-akademikov in Koroški akademski oktet. Velik del svojega prostega časa pa je posvetil zlasti še skrbi, da bi stare slovenske ljudske pesmi otehl pozabi ter sploh ohranil in poživljal slovensko petje.

Leta 1929 je začel izdajati koroške in druge slovenske ljudske pesmi. Med njegovimi številnimi zbirkami, ki so namenjene deloma pouku glasbe na šolah deloma pa raznim šolskim prireditvam, najdemo okoli deset zbirk koroških narodnih pesmi za mladinske, mešane in moške zbornice. Pa tudi v drugih zbirkah, ki jih je vsega skupaj blizu trideset, je vedno odmerjeno tudi koroški narodni pesmi častno mesto. Tako n. pr. je Luka Kramolc za Maroltovo zbirko koroških pesmi »Nmač čez izaro« sam prispeval kar 18 pesmi. Kot marljiv zbiratelj in skladatelj pa vrhu tega še s posebno vnmemo ovekovčuje najlepše pesmi naših koroških ljudskih pevcev, vižarjev in pesnikov. Tako npr. nam je zbral, izbral in priredil najbolj priljubljene pesmi našega podjunskega ljudskega pevca in vižarja Lesičjaka, segel pa je tudi po pesmih naših zilijskih in rožanskih vižarjev in pesnikov — da omenimo samo Jožefa Katnika, pesnika zilijske himne »Tam, čer teče bistra Zila«, Franca Treiberja, ki je spenil himno »Nmač čez izaro«, in še nekaj

drugih, kakor npr. Mihala Pipa, ki je zapel zilijsko »Ko mi na Ojstrk pridemo«, Urbana Jarnika z mikavnim zilijskim motivom »Pojd' te noter v hišo k nam«, Miha Andrejaša z živahno pesmijo o vigradi »Ljuba vigrad se rodi«, Janeza Kajžnika s šaljivo rožansko »Je pa dečva v Rožce zatožava me«, Primoža Košata z otožno nagrobno »Zahvalim vas, prijatelji« i. dr.

Prof. Luka Kramolc tudi kot upokojenec ne počiva, marveč še neprestano ustvarja kot skladatelj in zbiratelj s pravim »mladostnim« zanosom. Pravkar snuje novo zbirko z naslovom »Koroški vižarji«. Kdo naj bi se bolj veselil te obetajoče se zbirke kot prav mi koroški Slovenci?

S hvaležnostjo in z veseljem segamo po Kramolčevih zbirkah in skladbah, s pridom in z zanimanjem smo vselej zasledovali njegove strokovne kritike, članke in razprave ter poslušali njegove strokovne pogovore in predavanja v radiu, nekajkrat z občudovanjem in užitek prisluhnili tudi njegovim pevcem, ko so prišli gostovat med koroške Slovence. S posebno bogatim kulturno-prosvetnim delom si je prof. Kramolc sam postavil trajen spomenik. Bog ga živi — na mnoga leta! Dr. P. Z.

Tam, čer teče bistra Zila

Kranjsko občinstvo pristržno sprejelo koroške pevce

Danes prinašamo v našem listu članek, v katerem Dušan Stanjko poroča o gostovanju našega pevskega zbora Jakoba Gallusa.

Pred kratkim je v Kranju in Bohinjski Bistrici na povabilo kranjske koncertne poslovalnice gostoval mešani pevski zbor Jakob Petelin Gallus iz Celovca. Namesto običajnega poročila o tem koncertu posredujemo našim bralcem mnenje treh glasbenikov, ki se v Kranju kot pevovodje aktivno ukvarjajo z zborovskim petjem. O vtisih s tega koncerta smo povprašali Toneta Dolinška, Matevža Fabjana in Petra Liparja.

Tone Dolinšek, dirigent pevskega zbora osnovne šole Lucijan Seljak; Sobotni koncert koroških pevcev je bil izraz razmer, v katerih delujejo koroški Slovenci in ga zaradi tega ne moremo presojudati z našimi merili. Tako gledano je koncert uspel. Lepo je bilo videti toliko mladih pevcev in pevk, ki so z zavzetostjo izvajali predvsem koroške ljudske pesmi. Da je program uspel, je prav gotovo zasluga požrtvovalnih pevcev in pevk ter njihovega zborovodje. Ugajali so vsi glasovi, še posebno solisti. — Zelo občuteno so pevci zapeli pesem Milke Hartmanove v priredbi F. Cigana, ki govori o trpljenju koroških Slovencev in njihovem hrepenenju po svobodi med zadnjo svetovno vojno. Zbor je še mlad in bi v prihodnosti zmogel tudi zahtevnejši program.

Matevž Fabjan, dirigent mladinskega gimnazijskega pevskega zbora: »Ob poslušanju koroških zborov, zlasti ob tem, ki smo ga v soboto poslušali, sem v primerjavi z našimi amaterskimi zbori presenečen predvsem nad mehkim nastavkom in zvočnim pianom. Zdi se mi, da jih mentaliteta koroškega dialektja vodi do takšnega petja. V interpretaciji tega zbora postane vsaka pesem živa, resnična in prepričljiva, tako da ji poslušalec nehoti sledi. Njihova glasbena govorica je podana iskreno, a izredno preprosto. Pri tem zboru ne srečamo vrhunskih tehničnih dosežkov, temveč sveže, prirodno petje, in prav zaradi tega so koroški pevci lahko za vzor našim zborom. To je prišlo do izraza predvsem v ljudski pesmi. Opaziti je bilo večjo zlitost med ženskimi glasovi kot moškimi, zlasti v pianu, premalo pa je bilo čutiti poudarka na dinamičnih stopnjah.«

Peter Lipar, dirigent mešanega pevskega zbora France Prešeren: »Predvsem je razveseljivo to, da v pevskem zboru poje večina mladih ljudi, kar daje zagotovilo, da slovenska pesem na Koroškem ne bo izumrla, z njo pa tudi ne slovenska beseda. Spored zbora je obsegal predvsem koroško ljudsko pesem, ki je v interpretaciji zbora dosegla svojo popolnost. To pa je močno podkrepila glasovna kultura zbora, ki je našla svoj najmočnejši izraz v prelepem pianissimu. Zasluga za visoko umetniško stopnjo zbora gre dirigentu dr. Francetu Ciganu, kakor tudi članom pevskega zbora, ki z veliko ljubeznijo pojejo rodno pesem. Kvaliteta zbora je dokazala, da je zbor že toliko zrel, da lahko v svoj program vključuje tudi sodobne umetne zborovske kompozicije.«

Številno občinstvo je z navdušenjem spremljalo izvajanje zbora in posamezne točke programa nagrajevalo s močnim aplavzom. Na zahtevo publike so morali koroški pevci več skladb ponoviti. Po končanem sporedu je nastopajoče v imenu kluba koroških Slovencev pristržno pozdravil skladatelj Luka Kramolc. »Vi ste prvi slovenski pevski zbor, ki obstaja v Celovcu in prvič nastopate v Sloveniji. Naziv Jakob Petelin Gallus nam pove, da se čutite z nami povezane. — Prav tako se čutimo z vami povezani mi, ker se zavedamo, da si slovenske narodne pesmi brez koroške ne moremo predstavljati.« V imenu koncertne poslovalnice pa se je pevcem zahvalil Peter Lipar.

Ob tem koncertu bi še poudaril, da smo vedno veseli, kadar nas obišče kakšen zbor iz zamejstva, in to toliko bolj, ker je to lep dokaz, da slovensko zborovsko petje v zamejstvu ne le živi, ampak da se tudi vse bolj krepi. Prepričan sem, da obisk koroških pevcev ne bo ostal prvi in zadnji, temveč da bomo še kdaj imeli priložnost poslušati celovski zbor.

SLOVENSKA SLUŽBA BOŽJA O BOŽIČNIH PRAZNIKI V CELOVCU

Vabimo slovenske vernike iz Celovca in okolice k skupnemu obhajanju skrivnosti učlovečenja našega Gospoda.

SV. VEČER: Pol ure pred polnočjo naprej priložnost za spoved. Opolnoči slovesna polnočnica v novi kapeli provincialne hiše šolskih sester v Celovcu (Viktringer Ring 19).

SVETI DAN (Božič), 25. decembra: Ob pol osmih zorna (pastirska) sv. maša v kapeli provincialne hiše.

Ob 9. uri dnevna sv. maša v cerkvi novega bogoslovja (ob Lendkanalu).

Ob štirih (16. uri) popoldne v Mohorjevi kapeli slovesna služba božja.

SV. ŠTEFAN, 26. decembra: Ob 9. uri sv. maša v cerkvi novega bogoslovja.

Prvi petek, 5. januarja 1968, bo ob sedmih (19. uri) zvečer v Mohorjevi kapeli sv. maša v čast presv. Srcu Jezusovemu.

VABILO

Zveza slovenskih absolventov visokih, srednjih in višjih strokovnih šol vabi člane in nečlane na občni zbor 28. decembra 1967, ob 9. uri v Delavski zbornici v Celovcu — dvorana I.

Po občnem zboru bo zanimivo predavanje: Dravske elektrarne in njihova medsebojna povezanost.

Vabi odbor.

BILČOVŠ

Slovensko prosvetno društvo »Bilka« uprizori na Stefanovo, 26. decembra 1967, v dvorani pri Miklavžu lepo igro

»GOBAVI VITEZ«.

Spisal jo je Ksaver Meško in je povzeta iz časov križarskih vojsk.

Igrali jo bodo dvakrat isti dan, in sicer ob pol treh (14.30) popoldne in ob pol osmih (19.30) zvečer.

Vse prijatelje naše prosvete vabi odbor.

VABILO

Gasilsko društvo St. Janž v Rožu vabi na prijetno silvestrovanje v nedeljo, dne 31. decembra 1967, ob pol osmih (19.30) zvečer pri Tišlarju v St. Janžu.

Na sporedu je igra v treh dejanjih
MOČ UNIFORME
ter družabni večer s plesom.
Prisrčno vabljeni!

ZMOTIČE

(Prangerjeva mama umrla)

In zopet je smrt posegla v vrste kremenitih slovenskih mater.

V torek jutraj, 19. decembra, je v Zmoticah pri Brnci, v 82. letu starosti, po dolgotrajni bolezi umrla Johana Mertel, po domače Prangerjeva mama.

S Prangerjevo mamo je slovenski koroški narod izgubil zavedno in verno ženo. Njeni sinovi so med prvo in drugo svetovno vojno ustanovili pevski ansambel »Moški sekret z Brnce«, ki je zaslovel zlasti po gostovanju v Ljubljani. Tedaj, dobro se še spominjam, ko so nastopili v nabito polni Unionski dvorani, se je njihovo petje spremenilo v pravo narodno manifestacijo za brate koroške Slovence.

Dobro, blago Prangerjevo mamo bodo spremili v petek, 22. decembra, ob 10. uri popoldne, od hiše žalosti v Zmoticah na Brnco, kjer bo v domači župnijski cerkvi najprej sv. maša zadušnica, nakar bodo njene zemeljske ostanke položili v grob na Brnci.

Vsem žalujočim ob izgubi vzorne slovenske matere in zgledne slovenske žene izrekamo tem potom naše iskreno sožalje.

Pri nas na Koroškem

Z občnega zbora Združenja staršev

Preteklo soboto so se zbrali starši učencev in učenk Slovenske gimnazije v Modri dvorani Doma glasbe v Celovcu na rednem občnem zboru. Občni zbor Združenja staršev je pričel predsednik, ravnatelj Zdravko Vauti. Pozdravil je vse udeležence, nato pa je podal poslovno poročilo, iz katerega smo razvideli, kako je odbor uspešno podpiral stremeljenja šole. Tudi poročilo o finančnem položaju je pričalo o aktivnem stanju. Ker je odbor v vsakem oziru vestno posloval, je bila soglasno izrečena razrešnica.

Pri volitvah novega odbora je bil ponovno soglasno izvoljen dosednji predsednik Združenja staršev, g. ravnatelj Zdravko Vauti. Z močnim odobravanjem so izvolili starši prav tako soglasno za njegovega namestnika znanega celovškega odvetnika, dr. Janka Tischlerja. Dr. Janko Tischler je v tej funkciji bil izvoljen kot naslednik Janka Olipa, ki nam bo ostal kot velik dobrotnik gimnazije vedno v najlepšem spominu. Prerano umrlega rojaka so se spomnili udeleženci tudi na občnem zboru z enominutnim molkom ter besedami zahvale in priznanja.

Na občnem zboru so zavzeli posamezniki tudi stališče do vprašanja šolskih knjig in dijaških glasil. Izpovedana so bila razna mnenja. Ob koncu tozadavne diskusije je poudaril nadzornik Slovenske gimnazije, dr. Valentin Inzko, da je cilj vzgoje na

splošnoizobraževalnih višjih šolah nakazan in zajet v avstrijski šolski zakonodaji. Kot glavno vzgojno načelo bo vsled tega tudi v bodoče veljalo, kar šoli koristi in kar prosvetno ministrstvo od šole upravičeno pričakuje.

Sledilo je predavanje ravnatelja gimnazije. V zelo tehtnem pregledu je prikazal dvorni svetnik dr. Joško Tischler desetletno rast Slovenske gimnazije, delo, ki ga je pod njegovim spretnim vodstvom vršila uspešno ob podpori staršev in profsorskega zbora šole. Ker bo stopil ravnatelj dr. Tischler z 31. decembrom tega leta v zasluženi pokoj, se je zahvalil s primernim darilom predsednik Združenja staršev dr. Jošku Tischlerju za ves njegov trud v službi slovenske srednješolske mladine, za vse žrtve, ki jih je doprinal za vsestranski razvoj Slovenske gimnazije. Ravnatelj dr. Tischler se je zahvalil v prisrčnem nagovoru za izkazano pozornost. Hkrati pa je obljubil, da bo veljala njegova glavna skrb tudi v bodoče Državni gimnaziji za Slovence v Celovcu.

Na občnem zboru so izražali udeleženci zaskrbljenost zaradi zavlačevanja gradnje lastnega poslopja za Slovensko gimnazijo. Sklenili so ponovno vlogo na prosvetnega ministra, ki naj sprejme v kratkem v tej zadevi zastopstvo Združenja staršev.

S filmom o prireditvah Slovenske gimnazije so zaključili starši svoj letošnji občni zbor.

14. nadaljevanje

MIRKO KUMER:

Obisk koncentracijskega taborišča Dachau

Poleg krematorija je bil urejen muzej, ki je kazal, kako so jetniki živeli. Velika karta čez celo steno, je ponazarjala veliki prostor. Narisana so bila na njej vsa koncentracijska taborišča in vse podružnice s kraji delovnih poveljstev. Uničevalna taborišča so bila posebej označena. V njih so ljudi samo uničevali. Od tod ni bilo več upanja na rešitev. Ko sem gledal to karto, me je globoko pretreslo. Spoznal sem, da, če bi Nemčija v vojni zmagała, bi ves zasedeni prostor s staro Nemčijo vred spremenila v eno samo veliko koncentracijsko taborišče. Ogledala sva si še tako imenovani »krvni jarek«, kamor se je jetnik zvalil, ko so ga ustrelili v tilnik. Videti je tudi strelišče židov. Takrat, ko sva tam hodila, je bilo to vse lepo negovano. Lepi nasadi cvetec in belo posute stezice zakrivajo kraje nekdanje groze. Na sredi teh prostorov pa stoji spomenik trpečemu priporniku; v naravni velikosti, ostrižen na balin, shujšan do kosti in odet v zebra oblačilo gleda na obiskovalca. Na podstavku je napisano: »Den Toten zur Ehr, den Lebenden zur Mahnung — Mrtvemu v čast, živčim v svabilo«.

Na koncu taborišča je bila takrat nova spominska kapela čudnega sloga. Izgledala je kot silos za krmo, visoka morda čez deset metrov. Na strani, obrnjeni proti taborišču, pa je bila od vrha do tal razparana, da se je moglo videti v notranjost, kjer je stal preprost oltar. Nad njim je visel navaden enakokraki križ. Nad križem, namesto stropa, so bili nameščeni kavlji iz železa ponazorjujoč trnje, znak trpljenja. Ta kapela, stolp, pomeni ječo. Saj so v srednjem veku jetnike metali v stolpe ali pa jih spuščali v globoke jame. Zgrajena pa ni iz betona, ampak iz okroglih kamnov, katere je sedanja nemška vojaščina pobirala iz vseh rek zahodne Nemčije. Križ, ki visi v kapeli, pa je nemška mladina nesla peš iz Münchna v Dachau. S tem je hotela reči, da hoče hoditi drugo pot v bodočnosti, kot so jo hodili ustanovitelji koncentracijskega taborišča.

Takrat so stale še vse barake. V njih so prebivali begunci z Vzhoda. Samo dve sta bili puščeni kot muzej. Dve sta bili pa prirejani za zasilno katoliško in protestantovsko cerkev.

Zunaj taborišča na polju je stal ruski obrambni nasip. Bil je to betonski hodnik s tremi okni. Skozi ta hodnik so podili

Ruse ali tudi druge ujetnike in od daleč streljali nanje, ko so se prikazali pri oknih. Če pri prvem oknu ni bil zadet, je prizvižgala nanj krogla pri drugem. Če je še ostal živ, so merili nanj pri tretjem oknu. Le redki so imeli srečo, da so pri vseh treh oknih ušli smrtonosnim strelom.

Danes smo spet sedem let dalje od teh dogodkov. Begunce z Vzhoda so namestili v več novih stolpnica. Sezidali so jim tudi dve lepi cerkvi. Barake v taborišču so podrli. Prostor, na katerem so stale, so ogradili z betonskim zidom, visokim blizu meter in ga zasuli z grobim gramozom. Morda je to podlaga za bodoče barake, menijo zlobneži.

S prijateljem letos nisva šla v taborišče. Povedel me je na bližnjo goro ali bolje grič izven mest, kjer je na tisoče grobov teh mučnikov. Na tem griču stoji med njivami čisto sama spominska kapela za italijanske pripornike. Na plošči piše, da jo je otvoril sam italijanski državni predsednik Segni. Zgrajena je povsem v južnjaškem slogu.

Odtod je bil prekrasen razgled na mesto Dachau. Z novimi zgradbami in pridružitvi okoliških občin k mestu, je to naraslo na 30.000 prebivalcev. Sredi mesta je mal

Pisma bralcev

Glas iz Amerike

Uredništvu »Našega tednika« je bilo v zvezi s člankom o črnem problemu v Združenih državah Amerike sporočeno sledeče:

»Ameriška družba je v preteklosti zanemarjala črnce. Ljudje so jih sežigali, pobijali, goljufali. Še danes jih po trgovinah goljufajo. Tudi Cerkev se je zanje premalo brigala. Kako naj bodo potem drugačni? Vzgojeni črnci, ki so zdravniki, advokati, uradniki, profesorji itd. pa skrbje za svoje hiše ravno tako ali še lepše kot drugi državljani, in predvsem so njihovi otroci zares vzgojeni, bolj kot otroci marsikaterega belega. Če pa gre za zločine in potepuhe, gredo vsi večji umori zadnjih let in vse potepuštvu prav tako na račun belih.«

Iz Ziljske doline

»Zelo malo je dogodkov med nami, ki bi Tednik in tednikarje mogli razveseliti. Z vsako ženo, ki umrje, je ena Nedelja, en Mohorjev dar, en Tednik manj. Prosvete ni. Slovensko brati ne znamo več. Schlager je: Taitsch. Ni več Podkloštra — samo še Arnoldstein. Ni več Vrat — le Thörl. Ni več Čajne in Čač — le Nötsch und Saak... St. Georgen — Vorderberg — St. Paul — St. Stefan — Görttschach — Förolach.

Odkar je treba prijaviti otroke za slovenski pouk, skoro ni več prijavljenih. Najbolj narodna usta volijo nemško stranko, kadar Slovenci samostojno volijo itd.

Bog daj Tedniku poguma in moči k vztrajnosti v zastopanju tlačanov.»

— s —

STANE KAVČIČ V CELOVCU

Predsednik izvršnega sveta Slovenije Stane Kavčič je obiskal v petek, dne 15. decembra, ob spremstvu člana slovenske vlade Bojana Lubeja koroškega deželnega glavarja Hansa Simo. Obisk je bil zasebnega značaja.

Prav tako se je sestal predsednik Kavčič isti dan v prostorih generalnega konzulata v Celovcu tudi s predstavniki slovenskega kulturnega in političnega življenja.

SELE

Miklavža se vse veseli, ne samo otroci, tudi odrasli. To se je videlo na našem miklavževanju v nedeljo, 10. decembra, v dvorani farnega doma, kjer se je zbralo staro in mlado. Zelo nam je ugajalo petje in rajanje številnih angelčkov, ki so odpravljajo z nebes na zemljo. Nič manj pa Peter in krojač Gerard s šegavim Krišpinom. Njun občuteni slavonspev Bogu nas je naravnost duhovno dvignil. Nasprotje belim angelčkom so tvorili poredni mali parkeljčki. Z vsem tem spremstvom je nastopil veliki bradati Miklavž in je otroke posamič obdaril, jih pohvalil ali opomnil, kakor je zaslužil, končno pa še skupine šolarjev s Kota in treh razredov selske šole.

Veliko je bilo truda s pripravo te prireditve, a ni bil zaman, kakor je pokazala dobro obiskana mična prireditev.

Veselim se že na prihodnji nastop otrok o Božiču.

grič, na katerem stoji lep sodobni grad z lepo oskrbovanim parkom. Večina gradov v Nemčiji je postala državna last, saj obubožani plemenitaši niso več zmogli stroškov vzdrževanja. Zato pa pobira vstopnino od turistov, ki si hočejo te gradove ogledati tudi od znotraj. V dachavskem gradu prirejajo meščani večje slovesnosti.

(Dalje prihodnjič)

Blagoslovljene božične
praznike ter uspešno
novo leto
želi vsem odjemalcem
in poslovnim
prijateljem vaša
domača

TRGOVINA

Textil Janesch
DAS HAUS DER GUTEN QUALITÄT

KLAGENFURT—CELOVEC, Völkemarkter Platz 1

Duhovnik-misijonar zamejskih Slovencev Jožko Vidmar - umrl

V soboto, 11. novembra, se je na cesti na Opčinah pri cerkvi zgodila huda cestna nesreča. G. Jožko Vidmar se je vračal domov peš iz Marjanišča in ga je motorist na cesti povozil. Osem dni je živel v tržaški bolnici v nezvesti s prebito lobanjo in v soboto, 18. novembra, zvečer, je v navzočnosti številnih sobratov izdihnil svojo blago dušo.

Rajni gospod Jožko je bil rojen na Otlici nad Vipavo leta 1909 v dobri, verni številni družini, še sedaj živi njegovih 10 bratov in sester in njegova 90 let stara mama.

Po končani ljudski šoli se je izučil za krojača, izpolnil vojaško obveznost in v 24. letu začel s študijem v Veržetu na Štajerskem kot zakasneli duhovniški poklic. V Veržetu so sprejemali take fante, ki so s svojo železno vztrajnostjo in optimizmom šli pogumno naprej, kljub žrtvam, težavam in nerazumevanjem. Tak je bil tudi pokojni Jožko, poln optimizma, poln vedno vesele vztrajne dobre volje. Višje študije je dovršil na Radni, bogoslovje pa v Monteortone pri Padovi, kjer je bil tudi posvečen v duhovnika.

Prvo sveto daritev je opravil pri očetovsko dobrem župniku v Tregli pri Abano Terme. Omogočeno mu je bilo, da se je vrnil domov in zapel novomašno Glorio. Nato pa se je vrnil v Gorico in začel z njemu lastno gorečnostjo svoje bogato apostolsko duhovniško delo. Vsega se je posvetil misijonom. Povsod so ga klicali, saj je znal tako bogato deliti božjo besedo, da je bil povsod zaželen in tudi povsod kronan z bogatimi uspehi! Njegove pridige so segale v srca, njegova spovednica je bila oblegana, v delu je bil neutrujen, vedno vesel, z malim zadovoljen in zato vedno srečen.

Kot misijonar je imel misijone v vseh delih zamejske Slovenije, najprej na Gorškem in Tržaškem, potem v Slovenski Benečiji, v Reziji v Kanalski dolini in na Koroškem. Podal se je tudi k izseljenkim Slovincem v Francijo, Belgijo, Nemčijo in celo na Angleško, povsod dobrodošel, povsod je globoko zaorjal, in povsod je bilo slovo od njega težko, ganljivo, saj si je znal pridobiti srca, duše in z vsakim je postal brat, prijatelj. V teh dnevih adventa, pred deseti leti je imel sveti misijon v Medgorjah, Podgradu, Radišah. Ostal je vsem v nepozabnem spominu. Bil je duhovni voditelj skupnih romanj vsako leto in priznan voditelj duhovnih vaj za vse stanove, vedno klican tudi v redovne hiše. Bil je goreč častilec Matere božje in še zadnji dan je, par ur pred svojo nesrečo dolgo molil na Marijini božji poti na Rakovniku pri Ljubljani, kar ni se mogel ločiti od Marijinega oltarja.

Dva meseca pred svojo smrtjo je bil duhovni voditelj romanja v Fatimo in Lurd. Vsi koroški romarji so v njegovi družbi doživeli veselje, kot ga je znal narediti samo vedno veseli g. Jožko.

Vsa znanost, kirurški posegi specialistov-zdravnikov mu niso mogli v nesreči pomagati

in rešiti življenja! Jožko je dozorel za nebesa, Bog in Marija sta ga hotela k sebi. Ko je 90-letna mama zvedela za nesrečo, je rekla: „Nas je dosti v družini, vedno smo si delili veselje, sedaj si bomo delili še žalost in trpljenje!“

V torek, 21. novembra, smo se zbrali iz 6 škofij z žalostnimi verniki župnije Opčine v nabito polni cerkvi pri pokojnem g. Jožku Vidmarju. Ob navzočnosti tržaškega g. nadškofa je opravil pogrebno sv. mašo škofov vikar msgr. dr. Škerl, ki je v jednatih besedah opisal življenjsko pot dobrega duhovnika. V imenu mladine pa se je poslovil v cerkvi študent iz Marjanišča. Po opravljenih pogrebnih molitvah so duhovniki dvignili krsto in med molitvijo in petjem psalmov spremljali med tisoči vernikov rajnega blizu državne meje, kjer se je z ganljivimi besedami od rajnega poslovil msgr. Silvani. V življenju še nikoli nisem videl tako žalostnega pogreba, vse je jokalo, vse pričalo, kako je bil vsem priljubljen, pokojni g. Jožko. Zadolnela je pesem cerkvenih pevcev v slovo „Vigred se povrne...“, pa mislim, da bi bilo bolj primerno, če bi zapeli Gregorčičevo „Nazaj v planinski raj...“ Rajnega so odpeljali s sorodniki preko državne meje v Jugoslavijo preko Vipavske doline na Angelsko goro (tako pravijo Otlici) na njegov rojstni dom. Še pred vasjo so domačini z g. župnikom Sivcem pričakali rajnega. Pokojnega so prenesli v materino sobo na domu, kjer so celo noč zbrani župljani molili, kot je lepa navada med našim ljudstvom. Enako je bilo tudi celo prejšnjo noč v cerkvi na Opčinah.

Dne 22. novembra popoldne se je zbralo nad 2000 vernikov in 35 duhovnikov pri pogrebni sveti maši, ki jo je daroval domači župnik, govoril pa mu je domači g. dekan dr. Vetrh. V imenu prijateljev in salezijancev pa mu je spregovoril preč. g. Štuhec. Ob koncu pogreba pa je vse ljudstvo zapelo rajnemu vedno tako drago pesem „Marija skozi življenje...“!

Počivaj v miru na Angelski gori, dragi prijatelj Jožko, Tvoja plemenita duša, vsa vnetá za božjo in Marijino čast, vsa žrtvovana za svoje ljubljeno slovensko ljudstvo, naj uživa Boga v večni ljubezni!

Bog Ti bodi bogat plačnik za Tvoje misijonsko delo na Primorskem, v Slovenski Benečiji, v Reziji in Kanalski dolini in še posebej tu med nami na Koroškem! Dolga leta si bil varuh Višarske Marije, sprejemal in govoril si romarjem, da so se takoj počutili doma na sv. Višarjah kot otroci pri svoji dobri Materi Mariji.

Prosi za svoje slovensko ljudstvo, ki si ga tako ljubil, zanj toliko pretrpel, se zanj vsega daroval, prosi pri Kraljici Slovencev, Mariji, ki Ti je bila vse življenje Mati in Pomočnica, naj bo naše ljudstvo deležno posebnega Marijinega varstva!

Tvoj hvaležni sobrat

A. Cvetko

Pri nas na Koroškem

KAPLAŇ VIKTOR OMEKO
ODLIKOVAN

Prvo mesto avstrijske državne nagrade 1967 je prosvetni minister dr. Piffel-Perčević podelil kaplanu Viktorju Omelku, škofiškemu mladinskemu dušnemu pastirju, za njegovo novinarsko udejstvovanje v korist mladine. Članke o mladinskih problemih je Viktor Omelko pisal v »Kärntner Kirchenblatt«.

Slovesna podelitev nagrade je bila v sredo, 20. decembra, hkrati z izročitvijo državne nagrade za otroško in mladinsko literaturo v prosvetnem ministrstvu na Dunaju.

LOČE IZPOD JEPE

(Cerkovnikov jubilej)

Minule dni je na tihem, a ob živahnem komentarju in vsestranskem priznanju in simpatijah vseh nas faranov obhajal naš dolgoletni mežnar Vidic Franc svojo 65-letnico, odkar je zagledal luč sveta, tam ob vznožju Karavank, in svojo 45-letnico službovanja kot mežnar loške fare.

Kako priljubljen in spoštovan je, pričajo številne čestitke z najboljšimi željami in darovi, katerih je bil deležen. Oba svoja jubileja in zadnje godovanje kot »aktivni mežnar zaključuje z odhodom v zaslužni pokoj.

Farani upajo, da bo še naprej voljno prihajal z vso ljubeznijo kot do sedaj vsaj ob nedeljah na kor za orgle in tako prispeval še dalje svoj delež k nedeljski službi božji. Vidic Francej je bil vseskozi prijeten mežnar, pravičen in obziren na vse strani, tudi preko plota..., Farani ga imamo radi in si skoraj ne moremo predstavljati naše farne cerkve brez njega.

Iz vsega srca mu želimo, da bi se počutil kot upokojenec dobro, in izrekamo tem potom naše najiskrenejše čestitke z iskreno željo, da bi dočakal še prav mnogo zdravih in prijetnih let v krogu svoje marljive soproge in hčerke.

Naj bi ti, dragi Francej, sijalo sončece še prav dolgo in toplo kot sije »sončece na planincih«.

farani.

Celovec, Viktringer StraÙe 5, tel. 22 51.
MAŠNO VINO pri Kristijanu BREZNIKU,

ŠT. VID V PODJUNI

Po raznih novicah, ki jih navadno opišemo v našem tedenskem glasilu, smo bili v nedeljo, dne 26. novembra, priče novici izrednega značaja, ki zahaja vso okolico in širšo javnost. V farni cerkvi se je poročila, pd. Frvonova Lenej Škof, dolgoletna cerkvena pevka in organistinja v Št. Pri-

V krščanski žalosti sporočamo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, da je naša mati, sestra, stara mati in prababica

MARIJA RAPOLD rojena GRUBELNIK

pd. Pastirkova mati iz Bele

po kratki in težki bolezni, sprevidena z zakramenti za umirajoče, odšla k Bogu po večno plačilo v soboto, dne 25. novembra 1967, v 79. letu svoje starosti.

Drago našo pokojno smo spremili na zadnji zemeljski poti od hiše žalosti v Železni Kapli šte. 33 na pokopališče pri Devici Mariji v Trnju v ponedeljek, 27. novembra, ob 11. uri.

Dušo blage rajnice priporočamo v spomin pri daritvi svete maše in v molitvi.

Železna Kapla, Bela, Korte, Koprivna, Žitara ves, Stiefern, dne 25. novembra 1967.

Za rajno žalujejo:

Andrej, Štefan, Rozina, Marjetka, Maks, Jožef, otroci; Janez, brat in ostali sorodniki.

Televizija Ljubljana

PETEK, 22. decembra: 9.40 TV v šoli — 11.00 Osnove splošne izobrazbe — 14.50 TV v šoli — ponovitev — 16.10 Osnove splošne izobrazbe — 17.05 Poročila — 17.10 Vaša križanka — odd. za otroke — 17.55 TV obzornik — 18.15 Glasbeni magazin — 19.05 Na sedmi stezi — športna oddaja — 19.35 Cikcak — 19.40 Pablo Picasso — 20.00 TVD — 20.30 Cikcak — 20.40 Desant na Drvar — 22.10 Šlager sezone — 22.25 TV dnevnik.

SOBOTA, 23. decembra: 9.40 TV v šoli — 14.50 TV v šoli — 16.10 Poročila — 17.00 Dežurna ulica — 17.40 Vsako soboto — 17.55 TV obzornik — 18.15 I. Tavčar: Višoka kronika — 19.15 Oktobrska revolucija — 19.40 Cikcak — 20.00 TV dnevnik — 20.30 Cikcak — 20.40 Dvorni klovn — 21.30 Vagabundi — 21.45 Junaki cirkuške arene — 22.15 Gideon — 23.05 Zadnja poročila.

NEDELJA, 24. decembra: 9.25 Poročila — 9.30 Poljudno znanstveni film — 10.00 Kmetijska oddaja — 10.45 Vijavaja — 11.30 Junaki cirkuške arene — 15.50 Najboljši športniki Jugoslavije — 16.30 Predstavljajte — 17.00 Ljubezen — 17.50 Rezerviran čas — 18.25 Karavana — 18.55 Dolgo, vroče poletje — 19.45 Cikcak — 19.50 Zgodba z noveletne jelke — 20.00 TVD — 20.45 Cikcak — 20.50 TV magazin — 21.50 Lirika — 22.05 TVD.

PONEDELJEK, 25. decembra: 9.40 TV v šoli — 10.40 Ruščina — 11.00 Osnove splošne izobrazbe — 11.40 TV v šoli — 14.50 TV v šoli — 15.50 Ruščina — 16.10 Angleščina — 16.55 Poročila — 17.00 Mali svet — 17.25 Risanke — 17.40 Kje je, kaj je — 17.55 TV obzornik — 18.20 Jezikovna oddaja — 18.40 Kako pomagamo naglušnemu in gluhemu otroku — 19.00 Znanost in tehnika — 19.15 Tedenski športni pregled — 19.40 Cikcak — 19.50 Zgodba z noveletne jelke — 20.00 TVD — 20.30 Cikcak — 20.40 TV drama — 21.40 Noveletne čestitke — 22.50 TVD.

TOREK, 26. decembra: 9.40 TV v šoli — 10.35 Angleščina — 11.00 Osnove splošne izobrazbe — 14.40 TV v šoli — 15.35 Angleščina — 16.00 Osnove splošne izobrazbe — 16.30 Garmisch: Drsalna revija — 18.35 Film za otroke — 18.50 Svet na slonu — 19.30 TV obzornik — 20.00 Cikcak — 20.10 Zgodba z noveletne jelke — 20.20 Celovečerni film — 21.50 Kulturna oddaja — 22.05 Noveletne čestitke — 22.50 Poročila.

SREDA, 27. decembra: 17.00 Poročila — 17.05 Serijska lutkovna igra — 17.25 Poljudno znanstve-

možu, z Jožefom Glavar - Bartom, uglednim posestnikom Kunčeve kmetije na Ponkvi v pliberški fari.

Poročne obrede s sv. mašo je opravil domači g. župnik Krištof in se nevesti zahvalil za vse, kar je s svojim petjem in igranjem v teku enega desetletja prispevala za čast božjo na podružnici sv. Primoža, kakor tudi v farni cerkvi. Cerkveni pevci so dali slovesnosti dostojen okvir. Nato se je poročno slavje nadaljevalo v gostilni pri Jariču, kjer so poleg godcev izpod Pece nastopili tudi mešani kakor tudi moški zbor prosvetnega društva »Danica« pod vodstvom Hanzje Kežarja in prepevali neštete pesmi. Za slovo pa so zapeli večno lepo pesem »Oj hišica očetova« — kakor kakšnemu primicijantu, ki zapušča svoj dom — očetovo hišo, in takrat se je orosilo sleherno oko.

Lenej si je za svoj novi dom izbrala vas Blato v župniji Grebinijski kloster, kjer ima ženin tudi obširno posestvo, ki ga je podedoval po svoji teti pl. Grün.

Novoporočencema želimo obilo božjega blagoslova in tudi številno družino, ki je za tako gospodarstvo potrebna. Kličemo jima? »Hodita po stopinjah prednikov in Bog vaju živi!«

ni film — 17.55 TV obzornik — 18.15 Ne črno, ne belo — 19.00 20 milijonov — 19.30 Mozaik kratkega filma — 19.50 Zgodba z noveletne jelke — 20.00 TVD 20.30 Cikcak — 20.40 Ekran na ekranu — 21.40 Noveletne čestitke — 22.25 Zadnja poročila.

ČETRTEK, 28. decembra: 9.40 TV v šoli — 10.35 Angleščina — 14.50 TV v šoli — 15.45 Angleščina — 16.10 TV v šoli — 17.05 Poročila — 17.10 Tiktak — 17.25 Slike sveta — 17.55 TV obzornik — 18.15 Reportaža — 18.30 Noveletne čestitke — 19.00 Dežurna ulica — 19.40 Cikcak — 19.40 Zgodba z noveletne jelke — 20.00 TVD — 20.30 Aktualni razgovori — 21.30 Cikcak — 21.40 TV drama — 22.40 TVD.

PETEK, 29. decembra: 9.40 TV v šoli — 11.00 Osnove sploš. izobrazbe — 14.50 TV v šoli — 16.10 Osnove splošne izobrazbe — 17.05 Poročila — 17.10 Vaša križanka — 17.55 TV obzornik — 18.15 Mladinski koncert — 19.05 Tiskovna konferenca — 19.35 Cikcak — 19.50 Zgodba z noveletne jelke — 20.00 TVD — 20.30 Cikcak — 20.40 Celovečerni film — 22.10 Noveletne čestitke — 23.20 TVD.

SOBOTA, 30. dec.: 9.40 TV v šoli — 17.40 Vsako soboto — 17.55 TV obzornik — 18.15 Oddaja za otroke — 19.15 V besedi in sliki — 19.40 Cikcak — 19.50 Zgodba z noveletne jelke — 20.00 TVD — 20.30 Cikcak — 20.50 Junaki cirkuške arene — 21.20 Gideon — 22.10 Zadnja poročila — 22.20 Noveletne čestitke — 22.35 TVD.

NEDELJA, 31. dec.: 9.25 Poročila — 9.30 Zidane volje v novo leto — 10.45 Ne črno, ne belo — 11.30 Junaki cirkuške arene — 12.00 Nedeljska TV konferenca — 14.50 Ljubezen — 15.40 Noveletni spored za otroke — 16.25 Koncert otroškega zbora — 16.40 Risanke — 17.10 Slov. ansambli tekmujejo — 18.15 Noveletni pozdrav — 18.25 Karavana — 18.55 Dolgo vroče poletje — 19.45 Zgodba z nov. jelke — 20.00 TV s preklopi vseh TV postaj — 21.00 Cikcak — 21.10 Noveletna oddaja — 24.00 Noveletne želje.

PONEDELJEK, 1. 1. 1968: 9.00 Noveletna čestitka — 9.20 Noveletne želje — 11.20 Mali svet — 11.45 Risanke — 12.00 Dunaj: Noveletni koncert — 13.30 Garmisch: Smučarski skoki — 15.30 Noveletna oddaja — 18.30 Noveletna oddaja TV Sarajevo — 20.00 TVD — 20.30 Noveletna oddaja — 1.00 Poročila.

TOREK, 2. januarja: 9.50 Poročila — 10.00 Noveletna oddaja — 12.00 Noveletna oddaja — 14.45 Madžarski ciganski ansambel — 15.00 Od zore do mraka — 15.30 Telesport — 16.10 TV magazin — 17.30 Svet v letu 1967 — 18.15 Celovečerni film — 19.45 Cikcak — 20.00 TV obzornik — 20.30 Noveletna oddaja.

GLEDALIŠČE V CELOVCU

PETEK, 22. decembra, ob 19.30: Charleys neue Tante (Šarljeva nova teta); glasba Lotarja Ollasa. — SOBOTA, 23. decembra, ob 15. uri: Der Froschkönig oder Der eiserne Heinrich (Zabji kralj ali železni Henrik), pravljčna igra Roberta Bürknerja. — Sveti dan, 25. decembra, ob 15. uri: Zabji kralj ali železni Henrik, in ob 19.30: Der Bettelstudent (Dijak prosjak), opereta Carla Millöckerja. — Sv. Štefan, 26. decembra, ob 15. uri: Zabji kralj ali železni Henrik, in ob 19.30: Die verkaufte Braut (Prodana nevesta), komična opera v treh dejanjih, Bedricha Smetane. — SREDA, 27. decembra, ob 19.30 uri: Die Welt auf dem Monde (Svet na luni), opera Josepha Haydna. — ČETRTEK, 28. decembra, ob 15. uri: Der Froschkönig oder Der eiserne Heinrich (Zabji kralj ali železni Henrik). — PETEK, 29. decembra, ob 19.30: Die Welt auf dem Monde (Svet na luni), opera Josepha Haydna. — SOBOTA, 30. decembra, ob 15. uri: Zabji kralj ali železni Henrik, in ob 19.30: Viktoria und ihr Husar (Viktorija in njen huzar), opereta Paula Abrahamsona. — NEDELJA, 31. decembra, ob 18.30: Die Fledermaus (Netopir), opereta Johanna Strauša, in ob 22.30: Šarljeva nova teta.

Koroški slovenski skavti v Beli peči

(Nadaljevanje)

Pred vsako skupino bi šli roverji. Če bi bilo nevarno, bi izstrelili svetilno raketo. Ko smo se potem podali v temni gozd, so se manjši tesno stiskali skupaj. Pri takšnih prizorih smo se roverji komaj vzdržali smeha. Malo pozneje se je prikazala prva raketa. V velikem strahu so vsi le prišli tja. Pet minut pozneje pa se je na čisto drugem kraju prikazala druga raketa. Hitro smo jo mahnili tja. Ko smo pa prišli tja, je ravno pritekel rover, ki je stražil v taboru. Povedal je, da so teroristi v taboru in da so njegovega tovariša ujeli, sam pa je ušel. Čisto počasi smo se začeli plaziti proti taboru, kar pa je le napravilo precej šuma. Namah pa se je začul glas roverja, katerega so bili

Prihodnja številka »Našega tednika« izide zaradi božičnih in novoletnih praznikov spet 4. januarja 1968.

teroristi ujeli. Zaklical je, da so »teroristi« zbežali, ko so zaslišali šum. Vsi so pritekli k njemu. Z nabrušenim jezikom je začel praviti grozotne stvari, katere da so bili počenjalji teroristi z njim. Komaj je končal svojo povest, sta ta dva roverja, ki sta bila pri karabinjerjih, sporočila po aparatu, da so karabinjerji ujeli teroriste, in da se nam zahvaljujejo za pomoč. Vsi smo se oddahnili in bili ponosni na hrabrost. Roverji pa smo sklenili, da ne povemo nič točnega o nastanku te »strašne« noči in o teroristih, katerih pa nihče ni videl. Dolgo je trajalo, preden so vsi zaspali.

Drugo jutro je bila nedelja. Vstali smo eno uro pozneje kot navadno. Prva beseda je bila pri vseh debata o pretekli noči. Nihče od manjših si sprva ni bil na jasnem, ali je bilo to res ali ne. Že zjutraj je prišlo nekaj gostov, večinoma starejši skavti. Ob devetih smo potem imeli sveto mašo, nato zajtrk in dviganje zastave. Prav lepo smo ta dan očistili tabor. Dan je bil zelo lep, še oblaka ni bilo na nebu. Popoldne pa smo odrinili skavti iz Koroške zopet v krasno okolico Belopeških jezer. Čas je pretekel le prehitro. V vasi je bila nogometna tekma, katero smo šli kot navdušeni nogometarji gledat. Ta večer smo šli malo prej spat, kajti za ponedeljek smo imeli načrt, da bomo šli na svete Višarje.

Vzpon na Lovce

Ob sedmih smo odrinili in šli peš v Trbiž do žičnice. Za nekatere ta vožnja ni bila zelo prijetna. Vožnja zahteva že malo poguma za mladega človeka, ko se znajde sam visoko nad prepadom, sicer na sedežu, pa vendar. Od žičnice smo hodili še eno uro in pol do planine, kjer smo se pošteno od-

dahnili in si privezali dušo. Ob enajstih pa smo imeli sveto mašo na Višarjah. Bilo je zelo toplo, a imeli smo tudi lep razgled. Opoldne smo se starejši odločili, da se povzpemo na Lovce. Zadnje metre pa smo morali pokazati znanje v plezanju. A vsi smo prispeli srečno na vrh. Imeli smo krasen razgled na Julijske Alpe. Zapeli smo nekaj pesmi ter ostali cele tričetrt ure na vrhu. Nazaj pa smo se morali drug za drugim previdno spuščati navzdol. Gor grede smo bili že opazili sneg v majhni kotlini. Spustili smo se torej tja ter se pošteno nakopali. Nato se nismo več vrnili na Višarje, marveč smo se podali na planino, kjer smo morali še malo čakati ostale. Navzdol je šlo hitreje. Zopet smo se peljali z žičnico, nato pa smo šli v mesto Trbiž. Od tam smo se peljali z avtobusom v Belo peč. V tabor pa smo prispeli zvečer precej utrujeni, vendar zadovoljni in veseli.

Drugi dan smo spali malo dalje. Ta dan smo krstili »dan mirnih temperamentov«. Vsi smo se tega dne pošteno odpočili. Eni so rezali razne stvari iz lesa, drugi so hodili po gozdu, zopet drugi so se sporazumeli z Morzejevimi znaki. Popoldne pa je na žalost začel pršiti dež, tako da smo morali ostati v šotorih.

V sredo smo se zopet odpravili na poto-

nili opoldne. Dve skupini sta prinesli polža, ena pa ne. Ta skupina pa je povedala, da je polža sicer že imela, a jim je »ušel«. Popoldan smo potem priredili polževo dirko, ki je trajala cele tri ure. Polž je moral prehoditi pol metra dolgo desko. Polž, ki bi prišel prvi do cilja, bi zmagal. Ob strani smo potrosili sol, kajti znano je, da polž ne gre čez sol. Torej, dirka se je začela. Prvi polž kar ni hotel iz hišice, drugi pa je šel, ko je obvohal sol, jo je ubral zopet nazaj v hišico. Prvemu se je celo posrečilo priti skoraj do cilja, potem pa se je nenadoma obrnil in šel nazaj. Tako je šlo do večerje naprej, in noben polž ni došel do cilja. Tekma se je torej končala neodločeno. Polži so res počasne živalce.

Petek je bil športni dan. Vsi smo tekmovali v teku, skoku v daljavo in višino ter še v metanju krogle (kamna). Po južini smo imeli kot po navadi počitek. Ob treh popoldne smo se roverji odločili, da gremo na Mangart, ki nas je že dalj časa izzival. Vprašanje je bilo samo, kakšno bo vreme. Če bi odšli ob petih, dospemo ob sedmih, kvečjemu osmih do planinske koče, kjer bi prenočili. Zjutraj bi se pa potem povzpeli na vrh. In kljub vsemu smo le odšli. Toda imeli smo veliko smolo, kajti malo nad Belopeškimi jezeri je začel pršiti dež. Ogrnili smo si dežne plašče ter šli naprej.

S čolni po Belopeškem jezeru

vanje, tokrat na tromejo. Ob desetih popoldne smo dospeli na vrh. Na planini je raslo ogromno črnic, katerih smo se seveda najedli kar se je le dalo. Od tu smo imeli lep razgled na Ziljsko dolino in na Julijske Alpe. Pomudili smo se dve uri na vrhu. Že ob štirih smo dospeli zopet v tabor nazaj. Do večerje smo porabili čas za razne igre, po večerji pa smo spet kot po navadi igrali nogomet. Ko pa se je znočilo, smo se zbrali ob tabornem ognju; pesem, smeh in molitev se je razlegala v nočno tišino.

Tekmovanje polžev

Četrtek je bil dan narave. Predpoldan so odšle tri skupine iskat polžev. Vsi so se vr-

kmalu nato se je vlila ploha. Bili smo mokri kot miši. Nemogoče je bilo iti naprej, obrnili smo se in dospeli ob devetih v tabor, mokri in utrujeni. Skuhali smo si malo čaja ter šli nato spat.

Pot domov

Drugo jutro je bil krasen dan. Kar je zili smo se, da je moralo ravno tedaj deževati. Mangart se nam je smejal. Ta dan pa je bil določen za naš odhod. Znosili smo dopoldne vso prtljago do ceste, nato smo se vrnili v tabor, v katerem smo bili preživeli dokaj lepih in pa prav veselih dni. Poslovlili smo se od naših tržaških bratov. Nato pa je zadonela pesem slovesa.

Strnimo zdaj verigo vsi, podajmo si roko, bodimo tesno združeni, predno odidemo.

A mi se bomo videli, se srečali še kdaj, na svidenje prav vsi, vi bratje, na svidenje še kdaj!

Ob cesti nas je že čakal nasmejani Sienčnikov Marjan s svojim kombijem. Vse je šlo gladko od rok. Znesli smo svoje stvari v avto in se odpeljali proti domu. Začelo je pošteno deževati, se bliskati in grmeti. Kar zadovoljni smo bili, da smo pravočasno odnesli pete. V Celovcu smo se še poslednji poslovili — v ušesih pa nam je odmeval refren —

na svidenje prav vsi, vi bratje, na svidenje še kdaj!

Učiteljski shod v Dobrli vesi pred 116 leti

Po tih stopinjah in po vodilu c. k. ukoslovne knjige, ki je brihtno sestavljena, od modrih mož že dosti poskušena in uterjena, in po kateri se je že na milijone ljudi dobro brati in pisati naučilo, pismenkovanje in branje srečno od rok gre le, če marljivo na imenovano ukoslovno knjigo paziš in, kar sam ne veš, od nje posnemaš.

Imenuj pismena (črke), pa tudi glaskuj jih, veži samoglasnike in soglasnike, sestavljaj slovke in besede, prestopi s časom k branju in ti bodeš dobre bravce, ja dobre pisavce redil.

Ni tedaj naša sedanja ukoslovna knjiga tega kriva, da so še učenci tako počasno in slabo pismena poznati in brati učili, temuč sila, s katero je učitelj moral namesto po pripravi stopnjah naprej lesti, koj že prvi den začel pismena učiti in čakljaje brati. Otroci so obupali in veselje izgubili, učitelj pa je žaloval, da je cel njegov trud in pot zastoj.

Hočemo tedaj učence hitro in srečno učiti pismenkovati in brati, zakaj:

a) Tako se obnašati ni po skušnji modrih mož, ne po žlahtnem ukazu vodstva;

b) Po babje je, dober šolski tek in napredek skoz vsako priliko zadrževati, posebno ko ga učitelj srečno peljati ve in želi.

c) Po možko bi bilo in prava pomoč u šoli, ako bi se otroci, ki brez pravičnega vzroka po 14 dni šolo zanemarijo, posebej učiti morali in počasi peljali k trum pridnih učencev.

d) K temu je pa še treba, da čistiti predpostavljene za šole posebno skerbijo in se zanje zavzemajo.

e) Da se žalostni stan učiteljski zboljša in njegovo plačilo poviša, kar bode poterto serce marsikterega učitelja razveselilo in pridno delati spodbodilo.

Doberla ves, 9. avgusta 1851.

Gradišnikovo posestvo v Brdih je potrebno moške roke. Katero izmed tistih moških rok, ki se ji ponujajo, si gospa Pavla izbere, pa njemu, nepristranskemu sodniku, nič mar. Poročila se tako in tako z nikomer drugim ne bo kakor z doktorjem Vipavcem. »Prav ima!«

Svetnik se je dobro zavedel, da bi brez poštvalnosti zdravnika Vipavca prav gotovo več ne razsojal pravi, še manj pa kadil dišečo ljubljansko viržinko. Ravno njemu na ljubo hoče sedaj razglasiti Andrejčiča za mrtvega. Pa je pomišljal. Nerodno bo, če Filip res ni mrtev. Naj bi se pa oglasil. Pa zgine, kar tebi nič meni nič. Sicer pa — Gartner ni bil pristaš neločljivosti zakona. Naj Andrejčič kar samo sebi pripiše, če bosta imela njegova žena in zdravnik Vipavec otroke. Za drugo sploh ne gre. Pavla ima pravico dedcu vrniti, kar ji je bil posodil s Staničevim Olgo. Advokat Gregorec naj pa kar molči. Če se bo kaj naraščal, mu že zamaši usta. Za doktorjem Andrejčičem izda tiralico. Tako gotovo, kakor je gotovo sam Tirolec.

Svetnik Gartner je dokadil viržinko in vrgel ugasil konec skozi okno. Kar pome-tač ga z veseljem pobere in počika.

Kljub žgoči vročini se je drugi dan predpoldnevom liberalni tirolski sodni svetnik oblekel v črno salonsko suknjo in se pokril s cilindrom. Šel se je po vseh takratnih družabnih predpisih zahvalit doktorju Vipavcu za svoje ozdravljenje.

»Čast mi je, gospod doktor!« je pozdravil najprej po nemško, potem se pa trudil, da je govoril slovenski, čeprav ni lahko. Vprašal je še enkrat za honorar, ki je bil

Janez Jalen

38

Ograd

Utrujen se je vrnil pod noč doktor Vipavec z Brd. Niso ga sicer klicali, pa je sam vedel, da bi moral še pogledati k svetniku Gartnerju. Prav nič se mu ni ljubilo. In pa. — Zjutraj je Gartner na pol v blodnjah govoril o Pavli in Filipu, o Staničevi Olgi in Gregorcu, in o njem samem. Če je prav razumel, svetnik Andrejčiča ni razglasil za mrtvega zavoljo Gregorca in Olge. Prav! Naj sedaj kar odvetnik in Staničeva skrbite zanj. On je svojeto dolžnost kot zdravnik že naredil. In navsezadnje Gartnerja kar nič škoda ni. Pritepenec je, ki odriva nekoga izmed domačinov, najraje bolj sposobnega, kakor je sam. Bi ne rekel, da so znova klicali zdravnika. Kar nič bi se ne obotavljal. Tako — samo iz dobre volje pa ni dolžan iti. Dovolj se je danes že nahodil.

Zdravnik Vipavec je odvrnil suknjič in sedel, da se odpočije.

»Andrej! Gartnerju si obljubil, ko se je še povsem zavedal, da boš kar najbolj skrbel zanj,« se je molče oglasila vest. Vipavec se je začel z njo pogovarjati.

»Nihče mi ne bo mogel ničesar očitati. Kam pa pridem, če naj vsakega bolnika pestujem.«

»Prav imaš,« se je vtaknil v pogovor satan: »Nič ne hodi! Dovolj si storil za danes, in ...« — hudobec je kakor na uho prišepnil — »če Gartner umrje, bo kak drug

sodnik kar gotovo imel več razumevanja za tvoje in Pavline težave. Si že pozabil, v kakšno zagato bi vaju bil kmalu spravil Gartner? Kar spomni se večera pri Pavli po beli nedelji.«

»Ne pogrevaj stvari, katerih me je sram,« je skoraj glasno zarežal zdravnik na skušnjavca.

V pogovor je posegel še menda angel varuh: »Andrej! Gartner ima neokretno ženo. Še hladilnega ovitka mu ne zna napraviti povsem prav. Le kje je dobil to trólo, ki se še do danes ni priučila jezika ljudi, med katerimi živi.«

»Saj zato pa —«

»Andrej,« je zaprosil in posvaril obenem neizgovorjeni glas: »Gartner prestaja nocoj krizo. Če umrje, boš upal Pavli povedati, kako sem te prosil, pa nisi hotel iti? Andrej, preudari!«

Doktor Vipavec ni nič odgovoril. Niti v mislih ne. Oblekel je spet suknjič, snel slamnik s kljuge in odšel. Njegov korak je bil zares truden. Komaj je še prestavljal noge. Svetilničar, ki je pravkar prižgal petrolejke na ulici, je pogledal za njim in si mislil: »Kaj pa je danes našemu doktorju. Nasrkal se ga ni, ko se ga nikoli ne. Pa menda ni sam zbolel?«

Svetnik Gartner je tisto noč prestal krizo. Pa če bi ne bilo poleg njegove postelje Vipavca, bi srce kar gotovo ne bilo zdržalo.

Zdravnika Vipavca je ta dan zbudila Gradišnikova Pavla, ki se je pripeljala po opravih v Gorico. Ona je prva potrkala na njegova vrata. Sonce je stalo že prav precej visoko na nebu.

»Preklemsko!«

Svetnik Gartner je spet sedel na sodniji za svojo mizo. Pred njim je bila prošnja za razglasitev izginulega zdravnika doktorja Filipa Andrejčiča za mrtvega. Gorica se je znojila v pripeki poletnega sonca. Iz okolice je v zaprašene ulice dišalo po sušnem senu.

Sodnik Gartner si je prižgal viržinko. Kadil je samo tiste iz ljubljanske tovarne; te so najbolj slovele. Za samega cesarja so jih zvijali. Po nekaj dneh je svetnik vstal in se sprehodil po sobi iz kota v kot.

»Hm, ja! Kaj naj ukrenemo?«

Advokat Gregorc je res dal skoraj besedo, da ne razglasi Andrejčiča prej za mrtvega, kakor bi gospe Pavli ne grozila osramotitev. Gartner si je potipal brazgotine na obrazu, ki so ga spominjale na visokošolsko sabljanje. Je že res. Obljubil je. Gregorc ga je znal pretentati. Pa takrat so bile razmere vse drugačne. Stari Gradišnik je še živel in je krepko gospodaril. Sedaj pa je ostalo posestvo brez moške roke in utegne propasti. Svetnik je puhnil dim skozi odprto okno. In še pljunil je za njim.

»Ja, ja. Kujon nabriti, tale Gregorec! Bogati je se mu ljubi. Gospa Pavla pa ne mara zanj. Bi se pa rad znosil nad njo. Pa ne boš! Ženska ima že prav. Je doktor Vipavec vse drugačne dlake fant kakor pa Gregorc, ki se sedaj tolaži s Staničevim Olgo. Tako ne boš pridobil nikoli nobene ženske. Vsaj poštene ne!«

Sodnik Gartner si je znova prižgal viržinko, ki mu je bila med razmišljanjem ugasnila.

»Tako, tako!«

P ~ I ~ S ~ A ~ N ~ O

B ~ R ~ A ~ N ~ J ~ E

FRANC RESMAN:

25

Ksaver Meško:

Iz dnevnika slovenskega izseljenca

Mene je to resno zaskrbelo. Bal sem se, da se ne bi ruski vojaki, ko so videli nemško opustošenje v svoji domovini, znesli nad civilisti; na drugi strani pa sem se spomnil, da Angleži že ob plebiscitu leta 1920 niso bili preveč naklonjeni Slovincem; zato nisem ravno rožnato gledal v našo bližnjo bodočnost. Ko sem vse to povedal Rutarju iz Št. Gandolfa pri Kotmari vesi, ki je vedno govoril, kako bomo podili naciste iz Koroške, ni hotel tega verjeti, a je le bilo res, kot sem jaz predvideval.

Prvi vojni begunci

Fronta se je počasi bližala; topli so se že okoli Budimpešte. In če je bilo v dolini jasno in mirno, si že lahko slišal prvo bobnenje topov.

Sredi marca so začele voziti skozi dolino tudi prve kolone madžarskih beguncev s konji in tudi z avtomobili, ki so bili dobro založeni z mesom in moko. Na Rehhofo so preuredili skedenj v kuhinjo in prenočišče, kjer so dobili toplo jed in prespali. Drugi dan so se peljali naprej v St. Pölten, kjer so jih naložili v vagone ter jih peljali naprej proti zapadu. Kar pa ti begunci niso mogli nesti s seboj, je postalo potem plen vojaščine, Rusov in civilistov.

Fronta se bliža

Veliki teden 1945 je bil sila nemiren. Spet so bombardirali Wr. Neustadt in dim se je valil po vsej dolini. Tudi fronta se je vsak dan bolj bližala, tako da si slišal bobnenje noč in dan.

Začeli so bežati tudi civilisti. Kar je bilo največjih članov stranke iz našega okraja, je pobegnilo na zapad in pustilo njih hiše usodi. K nam in naprej v gozd pa so začeli prihajati brez konca civilisti iz mesta, v glavnem ženske in otroci, z vozički in kolesi, naloženimi z najbolj potrebnimi rečmi, ker za Veliko noč so že zasedle sovjetske čete Wr. Neustadt.

Iz majerije so se nekateri peljali s traktorjem čez hribe v Kaumberg na Rehhofo. Trezka se je peljala z njimi in je pri Čemernjakovih dobila še nekaj moke. Drugi dan so se spet srečno vrnili. Tudi naš trgovec je izpraznil trgovino in je živila, kar jih je imel na zalogi, še kar pravično razdelil.

V bližini Waldegga so odprli več skladišč, ki so jih imeli za letalstvo. Otroci so hiteli tja in dobili nekaj zajčjih kožuhov, madžarske uniforme in nekaj perila, ki so

ga imeli pripravljenega za ujetnike, ter še nekaj usnja za čevlje.

Dobrih 200 m od nas je bila v hrib vdelana opuščena klet in to sem pripravil za najhujšo silo, če bi prišlo tudi pri nas do hujših bojev. Nekaj zabojev pa smo zakopali v šupi, da bi bile varne tudi pred ognjem. Tako smo bili za vsak slučaj pripravljeni in nestrpno pričakovali, kaj bo.

V bojnem področju

Na dvorišče pripelje avto z SS-vojaki in nam pove, da pride k nam cela četa vojakov. Z njimi se je premaknila bojna črta tudi v našo stransko dolinico. Komanda je bila pri sosedu in stotnik je naročil svojim vojakom, da so sedaj na domačih tleh in da upa, da ne bo nobenih pritožb.

Pri nas so zasedli pol hiše in tudi v kuhinji jih je bilo vedno dovolj. Na dvorišču in v šupi, kjer smo imeli zakopane naše reči, pa so stali sedaj vojaški vozovi. Ti vojaki so imeli s seboj dosti moke, čokolade in drugega in žena in Reza sta jim morali dati še jajce in jim peči in kuhati. Najedli so se tako, da je bilo več bolnih. Nam pa niso nič dali. Ko so drugič spet naročali, sem jim rekel:

»Če moramo mi vam dati jajca in masti, nam dajte vi vsaj nekaj moke!« In imeli smo spet kruh, za katerega je bilo najtežje.

BOŽIČNI UTRINEK

Zgodbico, ki jo pišem, vem iz leta 1909. Zgodbico o dobri Anici, uradnici v malem mestecu.

Bilo je v dnevih pred božičem. Anica je šla v pisarno, kjer je bila kot tipkarica nastavljena. Bila je sirota, brez matere, stara devetnajst let. V pisarno grede je zvedela, da bodo prihodnji dan postavili na cesto njej le malo znano Brežnjakovo družino. Brežnjakovi so stanovali v borni predmestni hiši. Še bolj ubogi kot hiša, ki so jo imeli v našem, so bili Brežnjakovi. Oče Brežnjak je krpal stare škarpete delavcem in kmetom, mati je hodila v bližnjo gostilno pomivat posodo in prostore pospravljat. Kljub pridnosti niso mogli plačati najemnine, dvajset kron, zato bi morali zapustiti hišo. Brežnjaka pa sta imela petero otrok. Lastnik podrtije pa je bil trd, neizprosni človek. Prošnje Brežnjakov mu niso segle do srca.

toma je skušal uganiti, kako sprejme Pavla novico, ki jo ji prinese. Njemu bi bilo najbolj všeč, če bi od veselja zavrnila, ga objela in poljubila. Pa je vedel, da tega ne stori. »No, ja. Bomo že videli.« In je hitel naprej naravnost po bregu navzgor.

Pred njim je nekdo poganjal vole. Peljal je voz sena iz nižine za Sočo v Brda. Andrej ga je neopažen prehitel. V drevju so se oglašali mladi skoviki, ki so se bili že izpeljali iz gnezda v dupli, pa sta jih še vedno pitala stara dva. Sami si še niso znali ujeti plena.

Zdravnik Vipavec prav gotovo ni dal nič na vraže. Pri svojih bolnikih jih je odlično iztrebljal. Glasovi skovikov mu pa kljub temu ta večer niso bili prav nič všeč.

Čeprav je poleti dan dolg, je bila že noč, preden je doktor Vipavec prihitel do Gradišnikove domačije. Pes ga je spoznal kot domačega človeka in ga ni obljajal. Vrata še niso bila zapahnjena in v veži je še mrlela luč, posli pa so bili že povečerjali in se razšli. Tudi mama je bila že legla. Nekaj ji ni bilo prav in bolela jo je glava. Pavla je pravkar zanjo in zase vrela črna kava.

Vipavec je potrkal in hkrati že odprl vrata in stopil v hišo.

»Dobro večer, Pavla!«

»Bog daj, Andrej!«

Žalno oblečena pa že razkrita je stala Pavla ob ognjišču. Pravkar je bila odmaknila kavo, ki je bila zavrela, od ognja. Z drugo roko si je popravlila težak zavitek svetlih kit nad zatilnikom. V medli svetlobi petrolejke je bila nekako skrivnostno lepa. Zdravnikovemu poznemu priходу se niti začudila ni. Saj ni bilo skoraj ure več

Tudi topove so postavili po celem Waidmannsbachu, težke spodaj pri cesti, potem pa vedno lažje; zadnja dva pa samo 50 m od naše hiše. Iz našega zaklonišča v kleti pa so gledali drugo jutro konji, notri pa so spalili vojaki.

Nemška vojska je namreč zadnje dni v marcu 1945 hitela nazaj brez večjih bojev in so se zadnjič, za dobrih 14 dni, ustavili vzhodno od nas na Hohe Wand in na najožjih mestih dolin Piesting in Triesting.

Sledilo je nekaj mirnih dni in s sosedom sva spet začela orati veliko njivo za našo hišo in saditi krompir. SS-ovci so se čudili in zmajevali z glavami: »Tu je že fronta, vi pa še delate!« Sredi aprila pa so naju le poglala ruska letala s polja in izpregla sva zadnjič v nemškem rajhu.

Z Martinom sem začel delati novo zaklonišče kar za hišo, kjer je bila prav primerna jama. Izdelala sva ga prav po vojaško in tudi strop primerno z debelimi hlodi utrdila. Ko so spet priletela letala, pa so bili spet vojaki pred nami v zaklonišču. Nato pa smo nanosili slame noter in odeje in otroci so se kar v naš »bunker« preselili. In z vsakim dnem je sedaj postalo bolj živahno. Neko soboto so vso noč grmeli topovi, obstreljevali so Hohe Wand in misliti sem moral na Vavčarjevo družino, ki je bila tam zgoraj nekje nastanjena. Drugi dan so letala ruska letala nad temi kraji, a k sreči topov poleg naše hiše niso izsledila. Zato pa je kmalu začela goreti sosedna vas.

Lahko si predstavljamo obupni položaj Brežnjakov. Ljudje v mestu so sicer na račun lastnikov trdote marsikatero rekli, a pomagal ni nihče, ne z besedo, še manj z dejanjem, da bi ubogo družino rešili skrbi in trpljenja.

Anico pa je stiska Brežnjakov hudo prizadela. Ves čas, med delom v pisarni je mislila na uboge ljudi, ki bodo morali z vsem imetjem iz hiše, na cesto. Kdo se jih bo usmilil...? »Kako bi jim mogla pomagati!«

S takimi mislimi pri tipkanju je naredila že tretjo napako. Diktat je morala popravljati in šef se je hudoval: »Tak, Anica, vendar!« Kaj je danes s Teboj — si se zaljubila? Pazi vendar, kar ti narekujem; na ljubeza misli po delu!«

Oh da. Anica se je v resnici močno zaljubila! Ta njena zaljubljenost pa je imela značaj velike, visoke, plemenite ljubezni. Anica je preudarjala, kako bi mogla po-

ne podnevi in ne ponoči, da bi se Andrej vsaj mimogrede ne bil že oglasil.

Vipavec je vrgel suknjič in slamnik na klop, stopil k Pavli, ji podal roko in jo naglo poljubil.

»No, Andrej —?«

Pavla se je odmaknila. Doktor pa njene roke ni spustil.

»Nič se me ne boj. Pavla! Sedaj si moja, samo moja, za vedno moja. Prosta si spet. Sodišče je Filipa razglasilo za mrtvega.«

»Res, —

»Res!«

Andrej je znova poljubil Pavlo. Ni se več branila. Poljub mu je celo vrnila, nasklonila glavo na njegovo ramo in zaihtela: »Andrej! Moj Andrej!«

Gradišnikova Pavla in Vipavec Andrej sta molče stala drug ob drugem. Saj! Kar je vsak njiju čutil, za to ni besede.

Prva se je zganila Pavla. Začutila je materine korake po stopnicah navzdol. Vstala je, da pozdravi došlega Andreja, ki ga je zadnje čase vzljubila kakor svojega sina. Vipavec je pa Gradišnici vse zaupal, nič manj kakor lastni materi. Tudi ta večer ji je stopil naproti in ji koj povedal, da je Pavla prosta in se lahko omoži. Gradišnica se je novice razveselila:

»Hvala Bogu! Tako sva potrebni moške roke!«

Potem so vsi trije sedli k mizi in pili črno kavo. Jesti se doktorju Vipavcu ni kaj prida ljubilo, čeprav je bil odšel kar brez večerje iz Gorice. Ni utegnil misliti na jed. Se mu je preveč mudilo z veselo novico k Pavli v Brda.

Da se Pavla in Andrej poročita, o tem

Ksaver Meško:

O sveti noči

Oj čudo, oj čudo, nebo žari,
kot ni še žarelo nikoli!
In angel blesteč iz nebes hiti
na zemsko nižavo nizdoli.
Prinaša pastircem naznanilo:
»Nocoj se vam božje je Dete rodilo —
o slava v višavah Bogu!«

In vsi zavzeti pastirci hitijo
na hrib, v hlev betlehemski.
In že pred Detetom ponižno klečijo
in z ro mu v obraz ves nadzemski.
In z njimi poklekne in molim še jaz:
»O Jezusček, naj Ti le gledam v obraz,
in srce bo polno miru.«

magati hudo preizkušeni Brežnjakovi družini.

Ura je bila dvanajst. Anica je oblačila plašč, da bi pohitela k južini. V naglici se je po nerodnosti odpela velika, zlata broša z dragim kamnom. Igla jo je zbodla, da je iz prsta pritekla kri. Broša je bil dragocen spomin na rajno mater. V tem trenutku ji šine v glavo misel:

»Kaj, ko bi prodala to brošo —? gotovo dobim zanj dvajset kron — in — s tem izkupičkom bi rešila uboge Brežnjakove ljudi.«

Anici se je v srcu vnel hud boj. Broša je bila vendar dragocen spomin na dobro mater — toda, kaj je bolje, obdržati zlato ali rešiti iz stiske ubožce...?

Anica je pravilno presodila. Na prsih je namreč imela še neko dragocenost, ki jo je imela vklepano na srebrni verižici, malo svetinjico z napisom: »Ti moja mati, jaz tvoj otrok« — Pohitela je k zlatarju in brošo prodala. Zanj je dobila štirideset kron. — Znesek je zvečer izročila Brežnjakovim. Na sveti večer je Brežnjakove malčke obiskala še s posebnim, sladkim darilom.

Dobrota namreč vname srce dobrotniku samemu in onim, ki so obdarovani. Dobrota je svetla lučka, ki kaže pot do src. Aničina iskra dobrote gotovo še danes tli, čeprav je od tega časa, ko je s svojo brošo storila delo usmiljenja, preteklo že več kot pol stoletja.

Ali nas gane velikodušnost dobre uradnice Anice. Marsikateri bo ostal trd, neusmiljen ob pogledu na milijone prosečih rok, ki se dvigajo iz daljave k nam, iščeče pomoči v duhovni in telesni bedi.

V izobilju živimo, zato ne razumemo (Konec na 9. strani)

že davno poravnani. Sodnikova žena ni bila lepa in ni imela otrok, bila pa je petična. Potem se je pozanimal, če pojde gospod doktor kmalu kaj v Brda. Seveda pojde. Jutri ali pojutrišnjem, če ga že prej ne bodo klicali. Pa bi morebiti kar on nesel gospe Pavli odlok od sodišča, da je njen mož, zdravnik doktor Filip Andrejčič, razglašen za mrtvega —?

Gartner je položil spis na mizo in vstal. Zdravnik Vipavec je bil presenečen. Nič pravega ni vedel reči. Ob slovesu sta si pa dva moža odkrito pogledala v oči in si hvaležna drug drugemu krepko stisnila roki.

»Verfluchtnochamol, ist heut haas,« je po tirolsko pogodnjajal spodaj na ulici Gartner na goriško poletno pripeko. Zgoraj v svojem stanovanju se je pa jezil Vipavec Andrej, ko zavoljo nujnih opravkov kljub opoldanski vročini ni mogel pri prici steči z veselo novico k svoji Pavli v Brda.

Zdravniško vestnost doktorja Vipavca je tisto popoldne preizkušal menda sam vrag. Klicali so ga sem in klicali tja, nikamor ni mogel odreči in povsod je bil potreben, samo v Brdih ni hotel, kakor vse nalašč, nihče zboleti. Sonce je že zašlo, ko se je šele mogel Andrej odtrgati iz mesta. Če bi se peljal? Ah, kaj! Prej pride peš. Konji v klance prepočasi vozijo.

S suknjičem čez roko in s slamnikom v roki je hitel doktor Vipavec kar po bližnjicah od Soče navkreber v Brda. Znoj mu je curkoma lil s čela, komaj si ga je sproti je bolj počasi. Poti iz Gorice do Gradišnika še nikoli ni tako naglo prehodil. Spo-

niti govorili niso. Drugače pač biti ne more. S poroko bo pa treba le malo počakati. Se ne spodobi, ko so očeta komaj pokopali, je menila mama. Po stari navadi naj bi minilo leto dni, dokler traja žalovanje. Ker pa gospodarstvo rabi moške roke, bo zado- stovalo tudi pol leta.

Večer je mineval, Pavla je postala čedalje bolj redkobesedna. Andrej je vedel, da nekaj razmišlja, pa je vpričo mame ni maral vprašati. Mama je pa tudi brž uganila, da najboljši ustreže, če se izgovori na svoj glavobol in se umakne nazaj v posteljo.

»Lahko noč, otroka!«

»Lahko noč, mama!«

Andrej in Pavla sta ostala sama. Andrej je tesno prisedel k Pavli. Ni se mu odmaknila. In robati zdravnik Vipavec se je raznežil, kakor bi mu nihče ne prisodil.

»Kaj te spet vznemirja?«

Kakor oster kamenček v čevlju je Vipavca bodla misel, da je Pavli kolikor toliko hudo po Andrejčiču in da ni še povsem njegova. Pa se je motil. Pavla si je bila že davno na jasnem, da Filipa ne ljubi več. Celu zmrazilo jo je, če se je spomnila, da bi morala biti spet njegova žena. Mislila je pa ta trenutek res na Andrejčiča. Pa ne iz ljubezni. Iz skrbi za Andreja in zase. Kako bi povedala, da bi Andreja ne zabolelo?

»Kaj pa, če Andrejčič še živi?«

»Saj imaš vendar črno na belem, da je razglašen za mrtvega.«

»Že. — Pa vendar. Nihče ga ni videl umreti in nihče ga ni pokopal.«

»Odlok sodišča drži prav, toliko kakor mrtvaški list.« (Dalje prihodnjič)

Ob 1100-letnici obiska sv. bratov Cirila in Metoda v Panoniji

(Nadaljevanje s 3. strani)

Konstantin in Metod sta se, kot sporoča Žitje, na poti v Rim ustavila v Benetkah, kjer sta izvedela novice iz domovine, žalostne in razveseljive: cesar Mihael III., ki ju je bil poslal k Moravanom, je bil ubit od socesarja Bazilija (vladal od 867 do 886), papežu uporni carigrski patriarh Fotij pa je bil odstavljen in se je spet vrnil na prestol patriarh Ignacij.

V Benetkah je Konstantin vodil tudi ostro disputacijo s škofi, duhovniki in menihi zoper trijezično herezijo (da so le trije jeziki dovoljeni v bogoslužju) in je s filozofskimi in svetopisemskimi dokazi vse imenitno zavrnil, jih zapustil in odšel.

Žitje tudi sporoča, da je rimski papež zvedel o Konstantinu in sam poslal ponj. Ta papež je bil Nikolaj I., ki je pa 11. novembra (867) umrl. Do tedaj Konstantin s svojim bratom Metodom in ostalim spremstvom učencev še ni prispel v Rim, ker pravi Žitje: »In ko je prišel (Konstantin) v Rim, mu je šel naproti sam apostolik (papež) Hadrijan z vsemi meščani s svečami, ker je prinesel tudi svetinje (relikvije) mučenca in papeža (Klementa).«

Hadrijan II. je bil za apostolika (papeža) ustoličen 14. decembra 867. Torej je sv. brata Cirila in Metoda in njune učence sprejel po tem dnevu, Konstantinu in njegovemu spremstvu je šel naproti »z vsemi meščani« (duhovščino in ljudstvom), in sicer »s svečami«, ker je Konstantin prinesel s seboj tudi relikvije papeža Klementa, ki je bil za sv. Petrom v Rimu tretji škof (papež) in kot krščanski mučenec odveden na Herzon (polotok) v Črnem morju, kjer so mučenca potopili v morju. Ko sta se sv. brata mudila na misijonu v Kerzonu, je Konstantinu in odotnemu škofu uspelo, da so papeža mučenca iz morja dvignili. Konstantin je njegove ostanke vzel s seboj, najprej v Carigradu, potem k Moravanom in Panoncem in slednjič v Rim. Zato je umljivo, da je tedanji papež Hadrijan II. z vsemi meščani šel naproti s svečami. Prinos papeževih relikvij pa je silno dvignil ugled Konstantina, slavnega misijonarja iz Carigrada, pričal o njegovi predanosti in povezanosti Petrovemu prestolu.

Sv. Ciril in Metod v Rimu

Relikvije papeža Klementa I. so za nekaj časa izpostavili v javno čiščenje, nato pa so jih slovesno pokopali v baziliki sv. papeža in mučenca pri Koloseju. Prizor, ko papeževe relikvije neso rimski kleriki (bodisi ob sprejemu v Rimu ali ob pokopu pri

lu papež in mučenec Klement sedi na prestolu in ima odprto evangelijsko knjigo.

Za nas je najvažnejša prva podoba, ki kaže sveta brata ob papežu Klementu. Desni spremljevalec ima okrog glave obštet (svetniški sij). To je Konstantin. Levi spremljevalec (Metod) pa nima obšreta. Zakaj ne? Freska je bila narejena zelo zgodaj, kmalu po Konstantinovi (Cirilovi) smrti, ko je njegov brat nadškof Metod še živel. Če je pa bila narejena šele po Metodovi smrti, pa svetniški kult (svetniško čiščenje) nadškofa Metoda še ni prodril v Rim. Konstantina (Cirila) so takoj po smrti

(869) začeli v Rimu častiti za svetnika, se mu priporočati, o čemer priča tudi druga, nagrobna freska, ki kaže sv. solunska brata Cirila in Metoda v spremstvu s Kristusom, ob katerem sta sv. apostol Andrej in sv. papež Klement. Svetnika Konstantina (Cirila) so se tako dotikali na podobi, da je slika spodaj kar zbledela.

Druga važna značilnost, ki jo opazimo na podobi, kjer Konstantin in Metod spremljata papeža Klementa pri slovesnem pogrebu v Rimu pa je tudi ta, da kleriki za papežem neso papeški križ, za Konstantinom in Metodom pa škofovski palici. Iz tega sledi, da sta obadva bila v Rimu znana kot škofa.

V knjigi »Zvezdi našega neba«, ki je izšla v Celovcu v začetku 1966, sem v drugem delu, »Zgodovinska slika solunskih bratov«, navedel na podlagi pisanih virov upravičeno domnevo, da je tudi Konstantin (Ciril) bil škof, posvečen seve šele v Rimu. Lani v septembru sem prav zaradi Konstantinovega (Cirolovega) škofovstva šel v Rim proučevati freske v baziliki sv. Klementa, kjer mi je prav ta značilnost, da tudi za Konstantinom nesó škofovski palice, vzbudila posebno pozornost. Letos sem se na kongresu za slovansko zgodovino v Salzburgu razgovarjal o sv. Cirilu in Metodu in tudi o Cirilovem škofovstvu z uglednim cirilometodijskim raziskovalcem, rimskim profesorjem dr. P. Lackom DJ. Le-ta mi je zatrdil: »Gotovo je bil sv. Ciril škof. Jaz imam za to še druge dokaze kot vile«

Ni mi jih povedal, ker bo verjetno napisal o tem studijo, vendar je mene na moč razveselilo, da v svojem dokazovanju nisem osamljen.

Ko sta sv. solunska brata prinesla v Rim papeža Klementa in so tega izpostavili za krajši čas v javno čiščenje, je papež Hadrijan II. sprejel uglednega misijonarja Konstantina, njegovega brata Metoda ter njune učence bodisi v svoji prestolnici v Lateranu ali pa v Marijini cerkvi pri jasilah, v kateri se je nahajala stara bizantinska Marijina ikona in z njo relikvije betlehemskih jasil. Ta cerkev, z grškim nazivom Phatne (Paesepe), je bila namreč središče v Rimu živčih Grkov. Tu so rimski papeži običajno sprejemali bizantinske cesarske in cerkvene poslane.

Žitje sporoča, da je papež sprejel slovanske knjige, jih posvetil in jih položil (na oltar) v cerkvi sv. Marije, ki se imenuje Fatne. Če se je to zgodilo v božični dobi, je bilo toliko bolj primerno, da sta se spre-

jem sv. bratov in blagoslovitev slovanskih bogoslužnih knjig izvršila v Marijini cerkvi Pri jasilah.

Pred tem se je vsekakor vršil sprejem pri papežu. Sv. brata sta se apostoliku predstavila. Tudi svoje učence sta predstavila in povedala podrobnosti, kako je prišlo do misijona pri Moravanih in Panonskih Slovencih, kakšno misijonsko metodo uporabljata, namreč ne samo z oznanjevanjem božje besede v domačem jeziku, ampak tudi z liturgijo v domači govorici, da morejo vsi razumeti božje skrivnosti in Boga od srca in z vsem srcem slaviti. Predložila sta papežu Hadrijanu II. slovanske bogoslužne knjige, vsekakor slovanski rimski misal z epistolarjem in evangelistajem. Žitje poudarja, da je papež knjige sprejel, pa jih tudi posvetil (blagoslovil) in jih položil na oltar v Marijini cerkvi, potem pa so takoj »nad njimi peli sveto liturgijo«.

Prvi slovanski novomašniki v Rimu

Po vsej verjetnosti se je sv. liturgija (maša) pela vpricho papeža, ki je knjige blagoslovil. Sv. liturgijo je opravljal le Konstantin, ki je edini bil duhovnik, s sodelovanjem diakona — igumena (opata) Metoda in ostalih, ki so pri sv. maši stregli in v slovanskem jeziku peli, kakor je tudi Konstantin ves stalni del (kanon) molil in pel v slovenščini.

S papežem so pri slovanskem bogoslužju bili navzoči tudi suburbikani (okoliški) škofje in rimski verniki. Bogoslužje je vsekakor moralo biti zelo lepo, ganljivo in vzorno, kajti Žitje takoj navaja važno dejstvo z besedami: »Potem je papež ukazal dvema škofoma: Formozu in Gonderichu, posvetiti slovanske učence.«

To se je tudi zgodilo. Kleriki so prejeli mašniško posvečenje po rokah škofa Formozia in Gondericha, le opata, diakona Metoda (brata Konstantinovega) je v duhovnika posvetil sam papež. To izvemo iz Žitja Metodovega. Pri tej priliki je bil v duhovnika posvečen tudi učenec Klemen, doma iz Makedonije. Le-ta je pozneje postal nadškof v Ohridu in ga Vzhodna ter Zahodna Cerkev častita kot svetnika.

Po mašniškem posvečenju »so takoj peli liturgijo v cerkvi sv. Petra v slovanskem jeziku, drugi dan v cerkvi sv. Petronile (pri Vatikanu), tretji dan v cerkvi sv. Andreja in odtod zopet v cerkvi velikega vesoljnega učitelja apostola sv. Pavla. In vso noč so peli v cerkvi slovanske slavošpeve in naslednje jutro zopet liturgijo nad njegovim grobom...«

Vse kaže, da je tisti drugi dan bil god sv. Pavla, 25. januarja. Iz zapovrstnega naštevjanja, kod vse so maševali, moremo sklepati, da se je njih mašniško posvečenje izvršilo najkasneje 21. januarja, po vsej verjetnosti pa nekaj dni prej, morda na praznik sv. Petra, dne 18. januarja (868). Torej bo prihodnje leto lep jubilej, ko so pred 1100 leti s sv. Metodom bili v Rimu posvečeni prvi slovanski novomašniki.

Pa bo še drug jubilej. Sv. brata Konstantin in Metod se s svojimi učenci, ki so dosegli v Rimu posvečenje — trije za duhovnike, dva za klerika, kot izvemo iz vira — nista po doseženem uspehu še vrnila domov, vse leto ne. Zakaj sta se še zadrževala v Rimu? Za obstoj in razvoj misijona pri Moravanih in panonskih Slovencih, sploh pri Slovencih in Slovanih je bila bistvenega pomena — važna zadeva, zadeva domačega škofa v deželi. Knez Rastislav je že v Carigradu zaprosil (862) pri cesarju »za škofa in učitelja«, da bi ljudstvo uspešno razlagal božji nauk. Ko pa sta sv. Ciril in Metod šla z Moravskega in iz Panonije v Rim s slovanskimi bogoslužnimi knjigami, sta vzela s seboj, kot izpričuje Italška legenda, »nekateré svojih učencev, ki sta jih smatrala za vredne škofovske časti«. Torej je eden ciljev njune poti v Rim bil tudi ta, da bi kateri v duhovnike posvečenih učencev bili še posvečeni v škofo in bi od papeža imenovani vršili višjo duhovsko službo v domači deželi, brata misijonarja bi se pa vrnila nazaj na Grško, v Carigrad, Metod v Polyhron v Carigradu, kjer je kot opat zapustil samostansko družino, Konstantin pa bržčas z bratom, saj je bil že bolehen.

Toda ta cilj, doseči v kratkem za slovanski misijon domače škofo, vsekakor v sleherni kneževini, na Moravskem, v Nitri in v slovanski Panoniji in morda celo na Korškem (skupaj s Panonijo) po enega, je bil najtežji. Za vodstvo škofije ali celo več škofij so se slovanski novomašniki apostoliku

(papežu) zdeli premladi in premalo izkušeni. Papež je imel vse zaupanje le v Konstantina, ki je bil tako izobražen in sposoben, ki je imel tolikšne uspehe že v bizantinskih poslanstvih in misijonih, ki je do papeža in Petrovega prestola pokazal in gojil tako globoko spoštovanje in vdanost. Tak moč je vreden škofovske časti in je tudi sposoben zanj. Zato se je papež v zadnji lastnega škofa slovanskim deželam odločil za — Konstantina samega.

O tem, da je Konstantin bil posvečen v škofa, sporoča tako imenovana Italška legenda, latinski življenjepis, ki ga je sestavil škof Gauderich ali njegov diakon Janez, torej vir v Rimu. Proučiti bi pa bilo še treba, tako imenovani rimski (papeški) Liber Diurnus, kamor so zapisovali posvetitve.

Kdaj je bil Konstantin v Rimu posvečen za škofa, za enkrat ni znano. Znano je pa drugo dejstvo. Žitje Konstantinovo pravi, da si je Konstantin 55 dni pred svojo smrtjo (14. februarja 869) oblekel častljivo obleko in ves dan v njej prebil, naslednji dan pa si je oblekel črno, meniško, in to s papeževim dovoljenjem. Torej je prestopil v nov stan, iz škofovstva (duhovništva) v menišvo.

V knjigi »Zvezdi našega neba« sem na straneh (193—198) navedel mesta, na podlagi katerih je možno sklepati, da je častljiva obleka bila škofovska obleka, katero si je Konstantin nadel zadnjikrat. To je pa bilo prav na Božič 868, ker je od tedaj do njegove smrti (14. febr.) bilo še 55 dni.

Konstantin, ki si je kot menih nadel ime Kyrillos (Gospodov) — Ciril, ni videl več

Koceljeve Panonije in ne Rastislavove Moravske, čeprav je po vsej verjetnosti utegnil biti njun prvi domači škof.

Njegov pogreb, ko ga je papež Hadrijan II. hotel pokopati v papeški grobnici k škofom — papežem, a je na željo drugih bil pokopan pri sv. Klementu, čigar ostanke je prinesel v Rim, je bil izredno veličasten, v resnici škofovski. Sam papež ga je pokopal.

Slovansko-panonski knez Kocelj je pri papežu dosegel, da sta Panonija (in z njo Koroska) ter Moravska le dobili najprej papeškega legata in nato slovanskega škofa odnosno nadškofa v osebi Cirilovega brata — sv. Metoda, ki se je takoj vrnil k Slovencem in k Moravanom. (Konec)

Dr. Metod Turnšek

Sv. Klementu), krasno ponazarja stara slika (freska) v spodnji cerkvi sedanje Klementove bazilike. To je tudi najstarejša slika, ki predstavlja sv. brata Konstantina in Metoda in je izredno pomembna. Slika je trodelna. V prvem delu na levi vidimo papeža Klementa in ob njem sveta brata Konstantina in Metoda s spremstvom (zadaj) in z ogromno množico. V srednjem delu neso papeža Klementa kot mrtveca, ki pa dviga glavo (s svetniškim obštetom), ob njem kleriki vihté kadilnice. V tretjem de-

Za
božične praznike
in za
novo leto
zdravja in
sreče!

Tiskarna — knjigarna — papirnica

CARINTHIA

I.

„Gospod voditelj, mar nameravate tudi Vi potegniti jo čez ‚veliko lužo‘, k stricu Samu v goste?“

Duhovnik se je zdrnil, kakor da se mu je nekdo dotaknil krvaveče rane, in ostro pogledal žalno oblečeno dekle, ki mu je sedelo nasproti ob široki pisalni mizi.

Raz steno nad dekletovo glavo je iz velike slike v belem okviru zrla Bogorodica. Brezjanska Mati in Kraljica Slovencev.

Duhovnik je za hip dvignil pogled k sliki, kakor da išče sveta in pomoči. Mati in Dete sta z ljubečim smehljajem gledala vanj.

Uprl je ponovno prodirne oči v obiskovalko in vprašal previdno:

„Gospodična Irena, kako ste prišli do tega vprašanja?“

Irena je opazila duhovnikov nemir, toda trenutno si ga ni želela razložiti. V zadregi se je lahno nasmehnila in odvrnila:

„Ne vem. Nemara zato, ker se pogosto sliši, da je ta in oni gospod odšel v Ameriko, drugi spet, da se že pripravlja na odhod itd.“

No, kar se Vas tiče, sem se pač hotela pošaliti, a vidim, da mi je šala izzvenela v „disonanco.“

A ni bila disonanca. Bil je skrivnosten akord božje previdnosti in Irena je v nadnaravni harmoniji duš podzavestno ubrala pravo struno.

Pogovor se je vršil v kaplanovi delovni sobi.

Zunaj je cvetel in dehtel maj.

Nad zemljo se je bočila prelestna nebesna sinjina in jutranje sonce je zlatilo sleherno bit.

Pročelje nasproti stoječe stavbe je žarelo v svetlobi in kaplanova soba je bila polna zlatega bleska, ki se je prelival vanjo skozi nastežaj odprta vrata, vodeča na malo teraso. Rahlo zastrta zavesa pri vratih se je mehko pregibala v lahnem vetru, ki je prinašal v sobo vonj cvetja in mladega zelenja.

Po drevju okrog župnišča so vodili krilati pevci svoj koncert, v njihovo petje pa so vpadali živahni človeški glasovi in šum bližnjega mesta.

Vse ozračje je dihalo pomlad in radost življenja.

Duhovnik in dekle sta se za nekaj trenutkov zamislila in prisluhnila veseli pomladanski simfoniji. Toda v njunih očeh je ležala bolelost in vsa razkošna lepota majniškega jutra ni zmogla razvedriti skrbi polnih src.

Kaplanu je tiste dni umrla sorodnica, kateri je dolgoval svojo duhovniško vzrejo in ki mu je skozi vsa študijska leta nadomestovala oddaljeno mater. Železni zastor mu je preprečil, da bi se poslednjič sklonil nad njen ljubi obraz.

Istočasno je Irena žalovala za svojo pretrano umrlo sestro, ki je zapustila nedorasle otroke in obupanega moža. Zakopali so jo — mlado, strto rožo — obsuto z majniškim cvetjem...

Poleg žalosti je kaplan nosil v sebi težko odločitev, za katero ni, razen njegovih predstojnikov, nihče vedel. Odločitev, vsled katere mu je v bolečini drhtelo srce, kakor mala, rdeča lučka, ki je noč in dan gorela pred sliko brezjanske Marije.

Ko ga je Irena s šaljivo besedo vprašala, ali namerava tudi on oditi v Ameriko, se je vznemiril in sam pri sebi ugibal, kdo naj bi bil izdal njegovo skrivnost. Iz dekletovega zadržanja pa je spoznal, da ga je vprašala le slučajno — ali morda v slutnji?

V trenutku premolka je zbral misli in nato mirno povzel besedo. Bodril je dekle, na čigar obrazu so ležali sledovi trpljenja in prečutih noči, katere je prebila ob sestrični smrtni postelji.

Irena se je kmalu nato s hvaležnimi besedami poslovila in odšla.

II.

Jasno julijsko popoldne se je nagibalo k večeru.

Od sonca nasmejana in od vetra razgibana pokrajina je nudila očem in čutom, kar je najboljšega zmogla.

Od morja je vlekel sveži „mistr“ in prijetno poživljal razgreto poletno ozračje ter nemirno kodral morsko gladino, po kateri so se prepeljavala pisana jadra kopaliških čolnov.

Nad mestom in bližnjo okolico so po bregovih zeleneli vinogradi in gozdiči, nad njimi se je med grmovjem in šopi „ostrice“ belilo kraško kamenje. Na obronkih gričevja se je temna zelen borovih gozdov ostro odražala od globoke nebesne modrine. Poletno obilje je sililo v srca in hiše in

odganjalo skrbi in trganje revmatičnim in s težavami preobloženim otrokom modernega sveta...

Skozi mestni vrvež je hitela dama srednjih let. Skromno ukrojena obleka nevsiljive rožnate barve je lepo pristojala njenim temnim lasem in otožnoresnim rjavim očem ter dajala njeni drobni postavi mladostni videz. Usnjena torba v njenih rokah je bila polna drobnarij.

Gospa Damjana se je vračala od nakupovanja domov.

Ko je iz široke mestne ulice zavila v predmestje, se je ozrla v naselje, ki se je široko razsejano dvigalo strmo v breg.

V srcu jo je zbudila ostra bolečina in z bridkostjo je pomislila:

„Tam gori hodi sedaj gospod Ciril! Hodi iz klanca v klanec, od hiše do hiše in prosi svojim faranom božjega blagoslova. Kakor vsako leto, toda — letos poslednjič!“

V očeh so jo zapekle solze. Sklonila je glavo in pospešila korak, da je ne bi kaka znanka ustavila. Pot k domu jo je vodila mimo cerkve.

Vstopila je, počastila Najsvetejše, se s težkim vzdihom in živo prošnjo v srcu priklonila pred Marijinim kipom in spet odšla.

Par minut od cerkve je v ozki ulici stopila v župnijsko poslopje.

V vojnem času je gospa Damjana z mo-

Slavko se je poslovil od gospe pred vrati kaplanove sobe zaklical krepek „Hvaljen Jezus!“ in dečka sta zdrvela po hodniku ven.

Gospod Ciril je kmalu zatem prišel iz sobe, stopil v kuhinjo in sedel na običajni prostor k mizi.

Gospa Damjana mu je natočila osvežilne pijače, rekoč:

„Ste se zelo utrudili danes, gospod?“

„No, da,“ je odvrnil kaplan „človeka že utruja ta hoja po klanecih gor in dol in težava je tudi v tem, da je župnija tako obširna, pa se blagoslavljanje hiš zavleče noter v polje, ko nas že kuha vročina. Sicer pa — je dodal tiše — letos je itak zadnjič...“

Gospa Damjana je žalostno sklonila glavo:

„Otrokom si sploh ne upam povedati.“

„Saj tudi ni treba, gospa,“ je rekel kaplan, „je še čas za to.“

Zagledal se je v cvetje, ki ga je gospa postavila v vazo sredi mize in z božajočo kretnjo segel vanj.

S svojimi ljubimi učenci ga je natrgal gori po sončnih bregovih, od koder se tako lepo vidi naokrog, po tem lepem zadnjem koščku domače zemlje ob sinjem Jadranu, na katerega ga je z drugega konca domovine zanesel vojni vihar.

Odrinil je bolečo misel in vprašal gospo:

STANA PERTOT

Božič na Oceanu

žem in otroki dobila v njem začasno bivališče. Gospod Ciril je že dolgo pogrešal nekoga, ki bi mu gospodinjal in gospa Damjana, žena pridnih rok in zlatega srca, ga je rada vzela v oskrbo.

Njen mož, malce robot, a dober človek, se je s priljudnim kaplanom prav dobro razumel, najbolj pa se je navezal nanj njun drobiž: Marko, Verica in Anka.

Vojna je minila, toda povojne razmere niso prinesle zadovoljive rešitve socialnih problemov, tako je gospa Damjana še naprej domovala z družino v župnijskem poslopju. Otroci so zrasi in skupno s sovrstniki posečali šolo in cerkev ter se zbirali v Marijinem domu k sestankom in prireditvam.

Mladi župnijski naraščaj je bil za gospoda Cirila poleg drugih dolžnosti predmet velike skrbi in ljubezni. Otroci so to čutili in z veseljem sledili svojemu velikemu prijatelju.

Gospodu Cirilu pa je bilo v uteho, ko je ob nedeljah pri šolski maši s prižnice gledal polne klopi svojih ljubljencev in mu je pozorna prisotnost ter lepo obnašanje malih pričalo, da njegov trud ni bil zaman.

Gospa Damjana je odklenila vrata stanovanja in vstopila. V hiši ni bilo nikogar. Punčki sta šli s teto na kopanje, Marko je s sošolcem Slavkom spremljal gospoda Cirila. Mož se še ni vrnil iz službe.

Odložila je torbo, se preoblekla in pričela s pripravljanjem večerje.

Čez nekaj časa je spet zaškrtal ključ v vratih, na hodniku je zadonel moški korak in cepetanje deških nog.

Gospa je stopila h kuhinjskim vratom in pozdravila:

„Dober večer, gospod Ciril!“

No, dečka, sta kaj trudna? Tudi danes ste se nahodili in naznójili!“

„Bog daj, gospa! Res, nazarensko greje gor po hribu, kadar se sonce upre vanj!“

Gospod Ciril, zagorel od sonca, prašen in potan, je z dobrovoljnim obrazom stegnil roko, v kateri je držal mogočen šopek poljskega cvetja:

„Evo, gospa! To smo z dečki nabrali mimogrede. Za vse bo dovolj cvetja. Za Mamko božjo, za Vas, pa še za mojo pisalno mizo.“

Veselo se je zasmeljal, izročil gospe šopek in odšel v svojo sobo.

Gospa je vzela cvetje in ga uredila, kakor je gospod Ciril želel. Dečka sta si medtem umila roke in obraz in popila čašo malinovca.

„Mama, smem nekoliko pospremiti Slavka proti domu?“ je zaprosil Marko.

„Pojdi, pa se hitro vrni, bo kmalu večerja!“

„Kje pa sta deklici?“ pa se brž nato spomni:

„Saj res, s teto sta šli k morju.“

Po kratkem premolku je spet povzel:

„Škoda, da nista tudi oni pristopili letos k prvemu sv. obhajilu, tako rad bi ju bil imel zraven.“

„Silno mi je žal,“ je rekla gospa Damjana „ko bi bila le slutila, da nameravate letos oditi v Ameriko, bi ju bila na vsak način pripravila. To bi bil eden najlepših spominov na Vas, ki bi ga dekletci imeli, tako kot ga ima Marko, ki je pristopil lani.“

„Vedel sem, da ste se odločili pripraviti ju za prihodnje leto, pa nisem hotel spreminjati vaših načrtov. Zdaj je tudi meni žal, a se ne da nič spremeniti,“ je rekel gospod Ciril in se pošalil: „Mogoče bo pa nanesla prilika, da ju bom poročil, če se še kdaj povrnem v te kraje.“

„Bog daj, da bi se res tako zgodilo!“ je z vso prisrčnostjo rekla gospa Damjana.

III.

Irena je stopila iz hiše in neodločno obstala na dvorišču. Okrog hišnih oglov je pel jesenski veter svojo otožno melodijo in kuštral glavice krizantemam na gredici.

Hrib nad vasjo si je nadel škrlatnozlati jesenski plašč, ki je žarel v žarkih zahajajočega sonca. Živordeči „ruj“ je kar gorel v njem.

„Kakšno razkošje barv,“ je pomislila Irena: „To je razkošje slovesa. Potem pride zima in grdi kraški kamen bo razkazoval svoja luknjičasta rebra.“

Zamrazilo jo je in srce ji je zajel občutek tesnobe.

Obrnila se je k hiši, kjer je ob oknu slonela njena mama. Mignila ji je z roko v pozdrav in stekla po vrtnih stopnicah na cesto, ki jo ovijala hrib kakor pas okrog ledij. Za bližnjim ovinkom je krenila s ceste na strmo stezo in se naglo spustila navzdol proti nabrežju.

*

Večernice v cerkvi so bile končane in ljudje so se usipali skozi vrata. Gruče Marijinih družbenk so se ločile od ostalih in zavile proti Marijinemu domu.

Irena se je po daljšem času znašla spet med njimi. Dekleta so jo veselo pozdravljale, prijateljica Lada jo je kar vzela pod roko in potegnila za seboj.

Živahno kramljaje sta prispeli v dom.

V mali dvorani je šumelo kakor v panju. Družbenke so posedale po svojih prostorih in se glasno pogovarjale.

Kmalu nato je vstopil tudi gospod Ciril. Nadel si je roket, pokleknil pred Marijin

kip, odmolil in stopil na navadno mesto, odkoder je že nešteto krat govoril družbenikom, jih vodil in učil.

Irena je z začudenjem opazila, da drhtijo listi, ki jih je držal v rokah, da bi iz njih bral, in nenadoma so vse družbenke začutile, da ta shod ne bo tak kot navadno. V dvorano je legla gluha tišina.

Gospod Ciril je pričel govoriti. Žalostno so padale besede in udarjale ob srca navzočih:

„...precej let sem prebil med vami in v tej župniji. Sredi vojnih grozot in povojne zmede sem si prizadeval, da bi vas in vse farane obdržal na poti, ki edina vodi k večnemu cilju. Bile so zlate ure duhovnega veselja, a tudi golgotskih ni manjkalo, ko sem čestokrat za svoj trud in prizadevanje prejemal očitke in odpor.“

Kar sem lepega in dobrega doživel tukaj, ponesem s seboj kot drag spomin in vedno se bom s hvaležno molitvijo spominjal požrtvovalnih duš, ki so mi stale ob strani pri mojem dušnopastirskem delu.

Danes je namreč — zadnji shod, ki ga imam med vami...“

Dvorano je preletel polglasen vzdih:

„O, moj Bog!“

Irena se je bliskoma spomnila majniškega jutra in takratnega voditeljevega nemira. Zdaj je bilo vse jasno!

Družbenke so sklonjenih glav poslušale poslednje poslovilne besede svojega dolgoletnega voditelja.

Po končanem shodu so postajale po dvorani in se polglasno pogovarjale. Ni bilo vselega smeha, petja in šal kot običajno, ko so si dekleta po duhovni hrani privoščile tudi urico sestrške zabave.

Gospod Ciril je odložil roket, sedel k mizi ob stranskih vratih in prekladal papirje na njej. Irena se mu je približala in gospod Ciril jo je povabil, naj sede:

„Pozdravljeni, gospodična Irena! Zelo me veseli, da vas spet vidim tukaj!“

„Najlepša hvala, gospod voditelj! Mene pa zelo žalosti!“

Pridem po dolgem času in padem naravnost v tegobo slovesa. Ampak — se nemara spominjate, da sem nekoč spomladi nekaj takega omenila?“

Gospod Ciril se je zagonetno nasmehnil in rekel:

„Božja previdnost tke svoje niti okrog nas. Res ste takrat nekaj omenili, toda vsa zadeva je bila šele v začetku poteka.“

„In sedaj? Smem vprašati, kdaj odidete?“

„Čez par tednov odpotuje ladja in jaz z njo — in via pacis et prosperitatis...“

V dvorani so se oglasile družbenke in zaprosile:

„Gospod voditelj, pridite in nam še kaj povejte!“

Gospod Ciril je vstal in stopil med nje ter se neprisiljeno vpletel v pogovor. Spretno se je izogibal vsake besede, ki je bila v zvezi z njegovim odhodom in končno mu je uspelo, da se je spet sprostila govorica in zadonel smeh.

Toda to ni bil običajni prisrčni smeh. V njem je zvenela bridkost ločitve in vsi so čutili isto: Danes smo še skupaj zbrani v našem domu in potem nič več...

(Dalje prihodnjič)

BOŽIČNI UTRINEK

(Nadaljevanje s 7. strani)

lačnih. Nasičeni smo z osladnimi zabavami, zato ne vidimo trpečih. Ljubimo nagoto, sodomsko nagoto, a ne vidimo nagih ubožcev, ki bi radi pokrili telo, a ga nimajo s čim pokriti. Igramo se z ljubeznijo tako dolgo, da postane obrabljena figura, figura brez vrednosti, a nismo zmožni resnično, resno, zvesto ljubiti. Imamo denar in sredstva, da z lahkoto strežemo telesu in čutnosti — za višje cilje ni časa, ni denarja, ne smisla!

To so utrinki, ki nas naj bi spomnili na zvezdo, ki je obstala nad revnim hlevcem na betlehemskih pašnikih. — O, koliko je dandanes revnih hlevčkov!

To so utrinki, ki nas naj bi opomnili na vse one, ki so božičnih daril res potrebni. Kajti kričeče božične reklame ne omenjajo velikih potreb naših lačnih in žejnih in preganjenih bratov.

Razveseljivo pa je, da še dandanes živi mnogo dobrih Anic, čeprav ne z zlato brošo, okrašeno z dragim kamnom, pač pa z zlatim srcem, ki zna iz ljubezni dobrote deliti. Tem vsem naj svetonočna zvezda daruje svoj zlati utrinek.

M. H.

Blagoslovljen Božič in srečno novo leto 1968

Vsem cenjenim odjemalcem in znancem
želi vse dobro za Božič in novo leto 1968
družina URBAS
VELIKOVEC

Vsem faranom, znancem in prijateljem
želim milosti polne praznike
MAKS MIHOR
župnik
KOTMARA VES

JOŽEF ADAMIČ
župnik
LIPA nad VRBO

Vsem prijateljem in znancem vesele praznike
in srečno novo leto 1968

družina ZERZER
v SVEČAH

Vsem faranom kapelske fare, vsem prijateljem
in znancem v Podjuni in v Rožu ter
vsem bralcem „Otroka božjega“

IGNAC DAVID
kaplan
v ŽELEZNI KAPLI

...posebno dobrotnikom v fari in po svetu,
ki so nam z darovi in z delom pomagali
graditi farni dom

ANDREJ KARICELJ
župnik
ŠT. JAKOB v Rožu

Vsem svojim članom in vlagateljem želi
vesele božične praznike in uspešno
novo leto 1968

HRANILNICA in POSOJILNICA
ŠMIHEL pri PLIBERKU

PETER STICKER
in
JANEZ ZITTERER
kaplana
v PLIBERKU

Vse najboljše za Božič, obenem pa tudi
uspehov v novem letu želi
MIRKO KUMER
podžupan
v PLIBERKU

Vsem faranom, prijateljem in znancem
FRANC KRIŠTOF
župnik
ŠT. VID v Podjuni

MATEJ NAGELE
župnik
ŽITARA VES

Svojim staršem in prijateljem
FARNA MLADINA
ŠT. JANŽ v Rožu

KMEČKO-GOSPODARSKA
ZADRUGA IN
HRANILNICA in POSOJILNICA
V GLOBASNICI

želita svojim odjemalcem in vlagateljem
blagoslovljene božične praznike in
uspeha polno novo leto 1968.

VALENTIN KAPUS
kaplan
v ŠMIHELU

Družina
Dr. VALENTIN INZKO
SVEČE v Rožu

Družina
Dr. VINKO ZWITTER
ŠT. JAKOB v Rožu

Vsem članom, vlagateljem in prijateljem
želi vesele in blagoslovljene božične praznike
ter obilo uspeha v novem letu

HRANILNICA in POSOJILNICA
r. z. z n. j.
BILČOVŠ

HRANILNICA in POSOJILNICA
BISTRICA na ZILJI

želi svojim članom in vlagateljem vesele
božične praznike in uspešno novo leto 1968

Vsem sorodnikom in znancem družina
JANEZ in ANTON MIKLAVČIČ
opekarna
ŠT. JAKOB v Rožu

Vsem izseljencem, prijateljem in znancem
družina OJCL
ZGORNJI BREG

Vsem prijateljem in znancem ter sorodnikom
doma in v Ameriki želi
družina TRAMPUŽ, pd. BOŽIČ
DOB pri PLIBERKU

Družina
Prof. dr. JOŠKO TISCHLER
ravnatelj Slovenske gimnazije
CELOVEC

Kmetijsko-gospodinjski šoli v
Št. Rupertu pri
Velikovcu
in v Št. Jakobu
v Rožu

želita svojim dobrotnikom, sedanjim in nekdanjim gojenkam prijetne
božične praznike, polne ljubezni in miru, ter srečno novo leto!

AVGUŠTIN ČEBUL
župnik
Št. Lenart pri Sedmih studencih

LEOPOLD KASSL
kaplan
ŠT. JAKOB v Rožu

Vsem sorodnikom, znancem in prijateljem
družina
KARNIČAR, pd. VARH
OBIRSKO

Vsem znancem in izseljencem po naši Ko-
roški, vsem prijateljem in bralcem našega
lista, vsem sotrudnikom in dopisnikom tu
in preko morja želi blagoslovljen Božič in
prosi za nadaljnjo zvestobo in sodelovanje
odgovorni urednik
J. TOLMAJER
in DRUŽINA
RADIŠE

Družina
STICKER
ŠT. PETER pri Št. Jakobu v Rožu

Vsem prijateljem, znancem, pevovodjem,
pevcem in pevkam
TOMAŽ HOLMAR
župni upravitelj
na OBIRSKEM

želi družina
PETER OLIP
SELE

želi družina
LJUDMILA OLIP, pd. UŽNIK
SELE

ŠIMONOVA družina
ŠT. GANDOLF

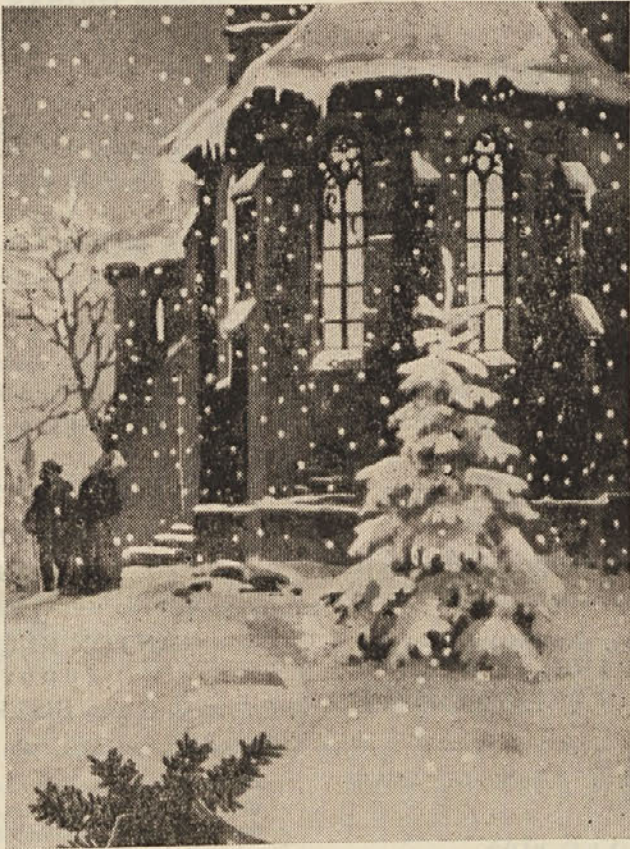
HRANILNICA in POSOJILNICA
DOBRLA VES

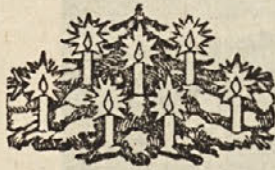
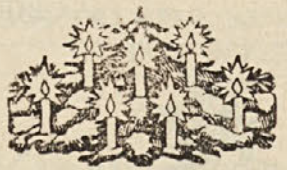
želi svojim članom in vlagateljem vesele
božične praznike in uspešno novo leto 1968

Vsem odjemalcem, prijateljem in znancem
želi vse dobro za praznike in se priporoča
Družina WEISS
krojaštvo

ŠT. JANŽ v Rožu
CELOVEC, Spitalgasse 12

FLORIJAN ZERGOI
župni upravitelj
KAZAZE

V dnevno vedno bolj zmaterializirani svet posijala božična luč je spet — naj krepi v nas vseh ponovno milost srca in sreče silo duhovno! VALENTIN POLANŠEK OBIRSKO	Vsem dragim znanecm, dolinskim romarjem in dobrotnikom ŽUPNI URAD POKRČE	Vsem bivšim želinjskim in šmarješkimi dušnim pastirjem ter prijateljem in znanecm vošči vse dobro za praznik Gospodovega rojstva družina KUCHLING, pd. HAVŽARJEVA ŽELINJE	Mesarija ERLACH DOBJE pri BASKEM JEZERU
Družina MAČIČ-eva REKA pri ŠT. JAKOBU v Rožu	Gostilna SERCER v ŠMIDELU in BRUCKENWIRT v PLIBERKU	Vsem prijateljem in znanecm TRATNIKOVA DRUŽINA LEDINCE	MATEJ IGERC župnik na SUHI
Družini LIPIJEVA in ŽAMOŠTROVA v LEŠAH pri ŠT. JAKOBU v Rožu	Družina GABRIEL, pd. TISCHLER ŠT. JANŽ v Rožu	Vsem daljnim in bližnjim prijateljem in znanecm družina ŠTERN, pd. PLESNIKAR KORTE	Družina Dipl. trg. JANKO URANK CELOVEC
FRANC BRUMNIK rektor v TINJAH	Družina KNOLIČ LEPENA	Vsem sorodnikom in znanecm družina SAFRAN, pd. POMOČ BILČOVŠ	Vsem prijateljem bratske pozdrave in voščila za Božič in srečno novo leto MILKA HARTMAN LIBUČE
Drevesnica ing. MARKO POLZER ŠT. VID v Podjuni	Družina DUMPELNIK-ova ŠTEBEN v Podjuni	SIMON WUTTE župnik v ŽVABEKU	Družina Prof. JOŽKO HUTTER GLOBASNICA
		Vsem odjemalcem znanecm in poslovnim prijateljem želi vesele božične praznike in vse najboljše v novem letu 1968 <i>Friderik Wutej</i> CEMENTNI IZDELKI GLUHI LES Št. Vid Podjuni Telefon (0 42 39) 34 60 06 	
		Družina FRANC in ZOFKA DRENOVEC BRUNSSUM, NIZOZEMSKA	Družina WUTTI DOLE pri BRDU pri Šmohorju
		Usem znanecm in svojim župljanom želi blagoslovljen božič in srečno novo leto rebrški komendator Dr. METOD TURNŠEK	Vesel božič in srečno novo leto želijo vsem prijateljem, dobrotnikom, staršem in slovenskim skavtom po širnem svetu SLOVENSKI KOROŠKI SKAVTI
		PERNE ALOJZIJ ŠT. VID ob GLINI Lastenstraße 21	Kmečko-gospodarska zadruga BRNCA želi vsem svojim članom in odjemalcem vesele božične praznike in uspeha polno novo leto 1968
		Vsem sorodnikom, znanecm in prijateljem želi vesel Božič HAUPTMANOVA mama z OTOŽA	Vsem prijateljem in znanecm družina ROPAČ, pd. HANZEL LOČE — ŠT. ILJ ob Dravi
ALEŠ ZECHNER CELOVEC	Vsem obiskovalcem ŠTEKLNOVE gostilne v GLOBASNICI	Vsem cenjenim odjemalcem, prijateljem in znanecm želi družina JOŽEF WAKOUNIG MLINČE	JOŽEF KOGLEK župnik v ŠKOCIJANU
Vsem sorodnikom in znanecm, posebno še igralcem „Miklove Zale“ JANKO JANEŽIČ LEŠE pri ŠT. JAKOBU v Rožu	Vesel božič in mnogo sreče v novem letu 1968 trgovina ANDREJ HADERLAP ŽELEZNA KAPLA	ROBERT ERZEN stiskalnica za olje in mošt ŠTEBEN v Podjuni	HRANILNICA in POSOJILNICA ŠMARJETA V ROŽU želi svojim članom in vlagateljem blagoslovljene božične praznike in uspeha polno novo leto 1968
DRUŽINA GREGORN DULE pri ŽITARI VESI	NIKO KRIEGL in družina ZAHOMEC	Vsem znanecm in prijateljem družina OLIP — JEREBOVA OBIRSKO	Vsem znanecm, sorodnikom in prijateljem družina NOVAK OBIRSKO
Vsem sorodnikom, znanecm, prijateljem in oddajalcem mleka z Obirskega, iz Lobnika, Lepene, Remšenika in Bele 	HRANILNICA in POSOJILNICA VELIKOVEC 	Najpristranejša voščila k božičnim praznikom in v novem letu želi odjemalcem in znanecm FRANC KASTRUN zastopstvo kmetijskih strojev BELA pri ŽELEZNI KAPLI	Svojim odjemalcem želi vesele božične praznike in uspeha polno novo leto 1968 KMEČKA GOSPODARSKA ZADRUGA r. z. o. j. ŠT. JAKOB v Rožu
ŠTRFAN PERČ stiskalnica za olje RINKOLE	Cenjenim gostom, odjemalcem in znanecm MARIA PAULITSCH gostilna in trgovina BELA pri ŽELEZNI KAPLI	Vsem sorodnikom, znanecm in prijateljem družina ZABLATNIK BILNJOVS	Vsem cenjenim odjemalcem, gostom in znanecm RUPERT in HERTA SEREINIG BODENTAL
Družina OZEKAR SLOVENJI PLAJBERK	Dr. PAVLE ZABLATNIK CELOVEC, Rebhunweg 28	Vsem znanecm in sorodnikom družina PODNARJEVA SLOVENJI PLAJBERK	Znanecm in odjemalcem ANDREJ LAMPICHLER krojaštvo RADIŠE

Družina DOMAJ pd. ZGONC RINKOLE	DRUŽINA MIKLAW PODHOM pri DOBRILI VESI	JOHAN KEŽAR grabljar HORCE pri Št. Vidu v Podjuni	Vsem cenjenim odjemalcem in znanec PETER HRIBERNIK mizar ŽIHPOLJE
Družina ŽMAVCER na RECINJI	Vsem cenjenim gostom in znanec gostilna PRANGAR ZMOTIČE — BRNCA	Vsem izseljencem in znanec družina URANK , pd. PETREJ ENCENNA VES	Vsem prijateljem in znanec družina KASSL , pd. KUCHLING ŽELINJE
Vsem znanec, sorodnikom in prijateljem družina RIGELNIK pd. KOZAMURNIKOVA na OBIRSKEM	Vsem našim odjemalcem, znanec in prijateljem ANA OUSCHAN trgovina ŽELEZNA KAPLA	Vesele božične praznike in srečno novo leto želi vsem članom in podpornikom KATOLISKO PROSVETNO DRUŠTVO GLOBASNICA	Vsem sorodnikom, znanec in prijateljem širok po domovini družina RUPIJEVA VELINJA VES
Vsej duhovščini in vernikom DEKANIJSKI URAD TINJE	Vsem svojim odjemalcem želi vse dobro za Božič in novo leto MICHEUZ trgovina ŽELEZNA KAPLA	Vsem odjemalcem, znanec in prijateljem FRANC RAUTER trgovina ŠT. JAKOB v Rožu	Vsem sorodnikom, znanec in prijateljem želi blagoslovljen Božič in srečno novo leto družina PRESCHERN LOČE ob Baškem jezeru
Dr. KRISTIJAN PUSCHNIG živinozdravnik Št. JAKOB v Rožu	MARTIN SKORJANC župnik v SVEČAH	Vsem cenjenim gostom, znanec in prija- teljem — gostilna KOVAČ OBIRSKO	VINKO ZALETEL župni upravitelj v VOGRČAH
HRANILNICA in POSOJILNICA ŽELEZNA KAPLA želi svojim članom in vlagateljem vesele božične praznike in uspešno novo leto 1968	Vsem svojim cenjenim odjemalcem KAREL KOGOJ trgovina z mešanim blagom ŽELEZNA KAPLA LUDOVIK JANK župnik na RADIŠAH	Vsem gostom, sorodnikom, znanec in prijateljem gostilna RASTOČNIK KOPRIVNA pri ŽELEZNI KAPLI	Sorodnikom, znanec in prijateljem družina HRIBAR , pd. JEREB in FURIJAN OBIRSKO Vsem prijateljem, znanec, izseljencem in cenjenim gostom družina SMRTNIK in gostilna FRANCL KORTE pri ŽELEZNI KAPLI
KEŽAR LEPENA	Živinozdravnik Dr. MARKO DUMPELNIK CELOVEC — GLOBASNICA	Družini MOSTEČNIK in dr. VOSPERNIK PODRAVLJE	Družini PETRICEVA in MOTIJEVA NOVO SELO pri Kotmari vesi
Družina Dr. VINKO ZIKULNIG CELOVEC, Khevenhüllerstr. 12	JURIJ BALASSA nadučitelj Št. Lenart pri Sedmih studencih	IVA in FRANC ZABAVNIK BRDO pri ŠMOHORJU	Družina MILLONIG GORJE na ZILJI
Vsem odjemalcem, znanec in prijateljem HANS FRKOWITSCH krojaštvo VELIKOVEC	ŠTEFAN MESSNER župnik ŽELEZNA KAPLA	Vsem sorodnikom in znanec družina JOŽE URANK , pd. KAVH ENCENNA VES	ANTON KUCHLING župnik BISTRICA na ZILJI
Sorodnikom, znanec, prijateljem in kato- liški mladini na Koroškem želi obilo božič- nega veselja in blagoslova v novem letu RUDOLF SAFRAN župnijski upravitelj MELVIČE	SLOVENSKO PROSVETNO DRUŠTVO »ROŽ« ŠT. JAKOB V ROŽU želi odbornikom, članom in ljubiteljem slovenske prosvete blagoslovljen Božič in srečno novo leto 1968	Preč. gg. sobratom, duhovnikom, rojakom in faranom VILKO PIPP župnik ŠMIKLAVŽ ob DRAVI	Vsem bivšim dušnim pastirjem želi blago- slovljene božične praznike ter srečno novo leto nekdajni ključar na Želinjah MATEVŽ PETERŽINEK in HARNIKOVA DRUŽINA
 ANTON DOLINŠEK BELA pri ŽELEZNI KAPLI	Svojim občanom, znanec in prijateljem HERMAN VELIK župan v SELAH	Vsem cenjenim odjemalcem, gostom, znanec in prešovcem MIHEJ ANTONIČ REKA pri ŠT. JAKOBU v Rožu	HANZEJ WUZELLA tapetnik in polagalec talnih oblog ŠT. JAKOB v Rožu
Vsem znanec želi vesel božič v Gospodu in srečno leto 1968 JOŽE KOPEINIG kaplan DOBRILA VES	Vsem znanec in prijateljem želi srečno novo leto 1968 slikar JERINA iz ŠT. ILJA	Vsem odjemalcem, znanec in prijateljem KOFLER Izdelovanje lesnih predmetov in mizarstvo ŠT. PETER pri Št. Jakobu v R. Tel. 28 6 02	 HRANILNICA in POSOJILNICA LEDINCE želi svojim članom in vlagateljem vesele božične praznike in uspešno novo leto 1968
Vsem odjemalcem, prijateljem in znanec želimo vesele božične praznike in uspehov polno leto 1968; prav tako tudi vsem, ki hodijo mimo, kajti v obnovljeni samo- postrežni trgovini dobite vse, kar vam poželi srce. Trgovina Majdič ŽELEZNA KAPLA	 Vsem cenjenim odjemalcem, znanec in prijateljem želi blagoslovljene božične praznike in srečno novo leto FRANC STERN ESSO-črpalka za bencin ŽELEZNA KAPLA Telefon 0 42 36 — 305	HRANILNICA in POSOJILNICA Št. Jakob v Rožu želi svojim članom in vlagateljem vesele božične praznike in srečno novo leto Vsej duhovščini in vernikom pliberske de- kanije DEKANIJSKI URAD v SMIHELU Dr. Janko Tisehler ODVETNIK CELOVEC 8.-Mai-Straße 16	Vsem poslovnim prijateljem in znanec želi vesel božič in uspehov polno novo leto 1968 Štefan Gregorič kovaštvo vodovodne in sanitarne naprave GLOBASNICA
Vsem odjemalcem, prijateljem in znanec želi ob dobri kapljici sadjevca blagoslovljene božične praznike in srečno, veselo novo leto Priporočam se tudi v letu 1968 MOŽINA JOŽEF , pd. ŽLINDER v DOBU pri PLIBERKU Preša za mošt (sadjevec)	Vsem svojim klientom in znanec želi vesel Božič in srečno novo leto Dr. HANS WALDHAUSER zobozdravnik ŠT. JAKOB v Rožu		Dr. FRANC ZEICHEN župnik ŠT. RUPERT pri VELIKOVCU

Vsem svojim dobaviteljem, delavcem, znancom in prijateljem želi
blagoslovljene praznike
in srečno novo leto

Fa. ŠTEFAN TRAMPUŠ

LESNI TRGOVEC
IN ŽAGA

NONČA VES — DOB
pri PLIBERKU

ALOJZIJ VAUTI
župnik

v SELAH

NIKO MARKTL
župnik

v ROŽEKU

Blagoslovljene božične praznike in
srečno, uspešno novo leto želi vsem
svojim članom in prijateljem

KRŠČANSKA KULTURNA ZVEZA

Blagoslovljen Božič in srečno novo leto
vsem slovenskim družinam na Koro-
škem

KMEČKA GOSPODARSKA ZVEZA

Naj bi prineslo novorojeno božje Dete
vsem našim rojakom obilo prave bo-
žične radosti in blagoslova

AKADEMIJA

SLOVENSKIH BOGOSLOVCEV

Vesele božične praznike in srečno novo
leto želi vsem bivšim članom, prijate-
ljem in znancom

KLUB SLOVENSKIH
STUDENTOV NA DUNAJU

Vesele in blagoslovljene božične praz-
nike želi družina

JUG pd. PLEČNIK

SELE

Usem našim pevcem in ljubiteljem slo-
venskega petja blagoslovljene božične
praznike in srečno novo leto

ZVEZA PEVSKIH DRUSTEV

KOROŠKA DIJAŠKA ZVEZA

pozdravlja vse rojake ter se zahvaljuje
svojim dobrotnikom in vsem, ki so so-
delovali na letošnjih študijskih dnevih
v št. Jakobu za naklonjenost. Želi njim
ter vsem članom in prijateljem milosti
polne božične praznike in mnogo uspe-
hov v novem letu

Gostilna

ALBIN LEXE, pd. MAŽE

SELE

Duhovnik

ALOJZIJ NEMEC

iz bolniške postelje, v križu trpljenja, ki mi
ga je naložil Kristus Gospod in ga nosim že
10 leto; sobratom, prijateljem in vsem bol-
nikom pošiljam bolniška voščila z vsemi v
trpljenju in molitvi združen!

9131 MEDGORJE, Grafenstein

Usem prosvetnim društvom in farnim
skupinam, kakor vsem znancom in pri-
jateljem, posebno iz Kroke v Sloveniji,
želi blagoslovljen Božič in uspeha
polno novo leto

NUZEJ TOLMAIER

tajnik Krščanske kulturne zveze,
in družina

RADIŠE

Vsem znancom, odjemalcem, prijateljem
in gostom

SMREČNIK — ŠOŠTAR

TRGOVINA IN GOSTILNA

GLOBASNICA

Bratom in sestram, Slomškovim častiv-
cem doma in po svetu, posebno dobrot-
nikom Slomškovega postopka za pri-
šetje k blaženim in bolnikom blago-
slovljen Božič ter zdravo novo leto
1968!

Dr. FRANČISEK ŠEGULA

Postulator v Rimu

Jaro Vesely

Krznarski mojster
Sodnijsko zaprisežen strokovnjak

KLAGENFURT

Dr. Arthur-Leimisch-Platz
und Fleischmarkt 12

ZAHVALA

Ker se mi ni moglo zahvaliti osebno
vsem, ki so darovali vence ali namesto
venca na grob v dobrodne namene v
župnišču in vsem, ki so se udeležili po-
greba naše drage mame

MARIJE RAPOLD

iz Bele

izrekam vsem svojo najiskrenejšo zahva-
lo. Posebna zahvala vefja č. g. župniko-
ma Antonu Kuchlingu in Štefanu Mess-
nerju, prav tako tudi č. g. kaplanu Ignacu
Davidu, domačemu cerkvenemu pevske-
mu zboru in vsem pogrebem.

Sin Andrej

Avstrijska televizija

NEDELJA, 24. decembra: 15.00 Poročila — 15.05
Za otroke od 6. leta dalje — 15.15 Za otroke od
11. leta dalje — 15.45 Patrok in Putrik na božični
večer — 16.00 Božič v belem — 17.00 Presenečenje
— 17.30 Saalfeldniško adventno petje — 18.15 „Ve-
seli se, o kristjan“. Misli in pesmi na sveti večer —
19.10 In mir ljudem na zemlji — 19.30 Čas v sliki —
19.40 Pregled programa za praznike — 20.00 Božič
s Hansom Kulemkampffom — 20.40 Nils Holger-
sonovo čudežno potovanje — 22.15 Evrovizija iz Pa-
riza: Božič otrok sveta — 23.55 Evrovizija iz
Münchna: Polnočnica iz Frauenkirche v Münchnu.
PONEDELJEK, 25. decembra: 15.00 Poročila —
15.03 Za otroke od 6. leta dalje — 15.35 „Obuti
maček“, pravljica — 17.55 Za otroke od 11. leta
dalje: Robinson Crusoe — 18.25 Lahko noč od-
daja za male otroke — 19.00 Die Rieglers „Sprava“
— 19.30 Čas v sliki — 20.00 „Carmen“, opera v 4
dejanjih Georga Bizeta — 22.35 Čas v sliki — 22.25
Posebno za vas: „Dobrotnica“.

TOREK, 26. decembra: 15.00 Poročila — 15.03
Za otroke od 6. leta dalje — 15.15 Za mladino od
11. leta dalje — 17.00 Robinson Crusoe — 18.30 Lah-
ko noč oddaja za male otroke — 19.00 Avstrijska
podoba — 19.30 Čas v sliki — 20.00 „Vila“, igra
Franza Molnarja — 20.35 Pobožna glasbena zabav-
na oddaja.

SREDA, 27. decembra: 11.00 Program za delavce
— 16.00 Poročila — 16.05 Za otroke od 6. leta da-
lje — 16.50 Za otroke od 11. leta dalje — 18.20
Poročila — 18.25 Lahko noč oddaja za male otroke
— 18.30 Kulturne aktualnosti — 19.00 Razmišlja-
nje prinaša obresti — 20.00 Smrt teče zadaj (1), kri-
minalni komad v 2 delih — 21.10 Prosim, odložite
— 22.00 Čas v sliki.

ČETRTEK, 28. decembra: 18.00 Ledenomrzli otok
Grenlandija — 18.20 Poročila — 18.25 Lahko noč
za male otroke — 18.30 Čaranje — nobena čarov-
nija — 19.00 Londonski dnevnik — 19.20 Zabele-
ženo za vas — 19.30 Čas v sliki — 19.55 Izložba

Blagoslovljene in vesele božične praz-
nike ter srečno novo leto 1968 želijo

USLUŽBENCI

Mohorjeve tiskarne v Celovcu

in kratki filmski mozaik — 20.00 „Smrt teče za-
daj“ (2); kriminalna igra v treh delih — 21.10 Moj
ljubi labod (III), kramljajoča zabavna oddaja —
22.10 Čas v sliki — 22.30 Carry Hauserjeva nočna
knjiga.

PETEK, 29. decembra: 11.00 Program za delav-
ce: 21 — 11.40 Moj ljubi labod — 18.00 Lovci na
severne jelene — 18.20 Poročila — 18.25 Lahko
noč za male otroke — 18.30 Festival „Vlečenje vrvi
za Maksa“ — 19.00 Človek v vesolju. O aktualnih
vprašanjih znanosti o vesolju — 19.20 Zabeleženo za
vas — 19.30 Čas v sliki — 19.55 Izložba in kratki
filmski mozaik — 20.15 Dva stara grešnika, veselo-
igra — 21.50 Najbolje nič novega, z Wernerjem
Fincom — 22.45 Čas v sliki — 23.05 Glasba pred
polnočjo: Jazz v Združenih državah Amerike.

SOBOTA, 30. decembra: 16.00 Poročila — 16.03
Za mladino od 11. leta dalje: Kaj lahko posta-
nem — 16.35 Robinson Crusoe, po romanu Da-
niela Defoeja — 18.00 Za družino: Stališče — 18.25
Lahko noč za male otroke — 18.35 Ples z zakoncem
Fern — 19.21 Zabeleženo za vas — 19.30 Čas v sliki
— 19.55 Izložba in kratki filmski mozaik — 20.00
Smrt teče zadaj (3), kriminalna igra v treh delih
— 21.10 Letni pregled aktualne službe — 22.10 Glas-
ba z Maxom Gregerjem — 22.35 Naš nočni pro-
gram: Svojet petih, film divjega zapada.

NEDELJA, 31. decembra: 16.30 Poročila — 16.33
Za otroke od 6. leta dalje: Carovnik Koprivobradec
— 17.20 Za družino: Če ne bi bilo glasbe — 17.45
Letni pregled športa — 19.00 Hieronimus 1967,
avstrijska podoba v karikaturi — 19.20. Novoletni
nagovor kardinala dr. Franz Kóniga — 19.30 Čas
v sliki — 20.00 Silvester s Heinzem Conradsom —
21.00 Bilanca leta s Karlom Farkašem — 22.00 Sedaj
je udarilo 13; silvestrska predstava — 23.59 Za no-
vo leto — 00.05 Ritem, twist in dobra volja.

PONEDELJEK, 1. januarja 1968: 12.05 Prenos iz
velike dvorane dunajskega Musikvereina: Novoletni
koncert dunajskih Filharmonikov — 13.30 do 13.35
Mednarodni smučarski skoki — 17.00 Za mladino od
11. leta dalje: Dakrati (1) — 18.00 Naš nedeljski
roman: Pustolovščine dobrega vojaka švejca — 18.25
Lahko noč za male otroke — 18.30 Od meseca do
meseca. Pregled programa ORF — 19.00 Jutro —
poldan — zvečer... v Kitzu; zabavna reportaža —
19.30 Čas v sliki — 20.00 Beseda k novemu letu —
20.05 Nepodkupljiv, veseloigra Huga von Hof-
mansthal — 21.35 Vročice ure z Montparnasa, 1. na-
daljevanje: Prišli so z Urala in Mississippija —
22.25 Čas v sliki.

TOREK, 2. januarja 1968: 18.00 Nepoznani svet:
Moana Roa — na Cook otokih v južnem Pacifiku —
18.20 Lahko noč za male otroke — 18.25 Poročila —
18.30 Tvoj najboljši prijatelj — pes, 1. del — 19.00
Francoski šanson (1) — 19.27 Pregled programa in
reklama — 19.45 Čas v sliki — 20.09 Reklama —
20.15 Obzorja, razgledi, poizvedovanja, pojasnila —
21.00 Prvi krik. Zgodba mladega zakona — 22.15 Čas
v sliki.

SREDA, 3. januarja 1968: 11.00 40 let po Lind-
bergu — 11.45 77 Sunset - strip — 16. do 16.45: Med-
narodni smučarski skoki — 17.00 Za otroke od 6.
leta dalje — Medvedek pri zimskem kralju — 17.30
Za mladino od 11. leta dalje Lassie; zgodba psa —
17.55 Za družino: Moda enkrat drugače — 18.20
Lahko noč za male otroke — 18.25 Poročila — 18.30
Kulturne aktualnosti — 18.56 Reklama — 19.00 Ku-
hinja v televiziji — 19.27 Pregled programa in re-
klama — 19.45 Čas v sliki — 20.00 Reklama — 20.15
Slatin Paša, dokumentarna igra Wolfganga Brethol-
za in Hermanna Kugelstadta, 1. del: Vstaja v Su-
danu — 21.40 Ilustrirano, prosim — 22.10 Čas v
sliki.

RADIO CELOVEC

SLOVENSKE ODDAJE

NEDELJA, 24. 12.: 7.30 Duhovni nagovor. — S
pesmijo in glasbo pozdravljamo in voščimo. — PO-
NEDELJEK, 25. 12.: 7.30 Božični nagovor krškega
škofa. — Božične pesmi pojo ljubljanski madriga-
listi. — TOREK, 26. 12.: 7.30 Saša Martelanc: Ka-
bina se je ustavila (dramatizirana zgodba). — SRE-
DA, 27. 12.: 14.15 Poročila, vreme, objave. — Kar-
želite, zaigramo. — ČETRTEK, 18. 12.: 14.15 Poro-
čila, vreme, objave. — O, naglo, naglo čas beži...
(o novoletnem koledovanju na Radišah). — PE-
TEK, 29. 12.: 14.15 Poročila, vreme, objave. — Od
petka do petka — Po naših krajih in pri naših lju-
deh. — Športni mozaik. — SOBOTA, 30. 12.: 9.00
Od pesmi do pesmi — od srca do srca. — 14.00 R.
Klopčič: Slovenske skladbe za violino in klavir — 7.
— NEDELJA, 31. 12. 1967: 7.30 Duhovni nagovor. —
S pesmijo in glasbo pozdravljamo in voščimo. —
PONEDELJEK, 1. 1. 1968: 7.30 Z veseljem srcem vo-
ščim... — TOREK, 2. 1.: 14. 15 Poročila, vreme,
objave, pregled sporeda. — Športni mozaik. — Cer-
kev in svet. — SREDA, 3. 1.: 14.15 Poročila, vreme,
objave, Kar želite, zaigramo. — ČETRTEK, 4. 1.:
14.15 Poročila, vreme, objave. — Kako so nekoč
uprizarjali „Pastirsko igro“ v Tmari vasi. — Prof.

M. Rus: Stari izreki v novi obleki — 1. — PETEK,
5. 1.: 14.15 Poročila, vreme, objave. — Od petka
do petka po naših krajih in pri naših ljudeh. —
Perhtovanje v Zahomcu v Zilji. — SOBOTA, 6. 1.:
7.30 Srečno začeto bodi nam leto... (Običaji na
Radišah okrog sv. Treh kraljev).

VATIKANSKI RADIO V SLOVENŠČINI:

Na k. v. 48, 47; 41, 38 in na s. v. 196 m: v poned-
eljek in petek, ob 21.30; v torek, četrtek in soboto,
ob 18.15.

Na k. v. 41, 38; 31, 10 in na s. v. 196 m: v nedeljo,
ob 11.50.

Naslov: Radio Vaticana, Slovenske oddaje, Vaticano.

Karl
Pötscher

konjski mesar

KLAGENFURT — CELOVEC
Pischeldorfer Straße 12, telefon 55.22
PREVZEMAMO TUDI ZAVAROVANE KONJE

● Če je sila, koljemo podnevi in ponoči

Za božične praznike in za novo
leto želi zdravja in uspeha vsem
odjemalcem veletrgovina

NEDELKO

— KLAGENFURT —
8. Mai Straße

Izdajalno skladišče
Klagenfurt — Celovec

Delavnica in polnilna postaja
Lidmanskyygasse 8, telefon 55-38

Vesel Božič in
uspešno novo leto želi vsem

VELETRGOVINA S TEKSTILIJAMI

MAX PLACH

KLAGENFURT, 8.-MAI-STRASSE

Najpristnejša voščila k božičnim praznikom
in novemu letu pošilja odjemalcem in
poslovnim prijateljem

**ERNST
LUSCHNIG**

Radio-elektro-podjetje in trgovina
ZELEZNA KAPLA

NACRT IN IZVEDBA
VSEH GRADBENIH DEL

Ing. Johan in Josef
PALMISANO

GRADBENO PODJETJE ZA VISOKE,
NIZKE IN ŽELEZOBETONSKE GRADNJE
ŠT. JAKOB V ROŽU
telefon 042 53 — 250

Vesele božične praznike in srečno novo
leto želi vsem cenjenim odjemalcem
in znancem

*Jakob
Orasch*

TRGOVINA Z OBLEKO IN ČEVLJI
ŽELEZNA KAPLA
telefon 243

Vsem cenjenim odjemalcem, prijateljem
in znancem blagoslovljeno in uspehov
polno novo leto 1968 želi

TRGOVINA

Gašper
**Ogris-
Martič**

BILČOVS

Srečno voščilo mojim cenjenim odjemalcem
za Božič in novo leto 1968.
Velika izbira žepnih, ročnih, kuhinjskih
in sobnih ur ter nakita
Po želji ugodnosti pri plačevanju.

**FRIEDRICH
LETSCHNIG**

URARSKI MOJSTER

Kühnsdorf — Sinča ves 156. tel. 80 45

Vesele božične praznike in zdravo
novo leto 1968 želi vsem
svojim odjemalcem

HELMUT SCHWAB

GRADBENI MATERIAL
DEŽELNI PRIDELKI

Kühnsdorf — Sinča ves
Telefon 80 72

ADOLF CAMPIDELL

SLIKAR — ZLATAR — KIPAR

Prevzemam VSA POPRAVILA CERKVA

Predelava OKROGLIH TABERNAKLJEV

Feistritz an der Drau — Kärnten — Telefon 042 45-248

Vsem svojim delavcem, voznikom,
dobaviteljem, znancem
in prijateljem želi
blagoslovljene božične praznike
in srečno novo leto

LESNA TRGOVINA —
ŽAGA — EKSPORT

*Franz
Mertel*

BRNCA pri BELJAKU
FURNITZ bei VILLACH

Kupujem iglasti les, tudi stoječ!

Vsem cenjenim odjemalcem,
prijateljem in delavcem
želi blagoslovljene praznike
in srečno novo leto 1968

TESARSTVO

**FRANC
GASSER**

Bilčovs (Ludmannsdorf) 28

Telefon (0 42 28) 24-19

Vesel božič, prav tako
srečno, zdravo
novo leto vošči

elektropodjetje

Egon Buchbauer

Dobrla ves

Blagoslovljene
praznike ter
veliko lepih
romanj in
veselih izletov
v novem letu
želi

AVTOPODJETJE
**ŠTEFAN
SIENČNIK**

Dobrla ves

**Die
Konsumgenossenschaften**

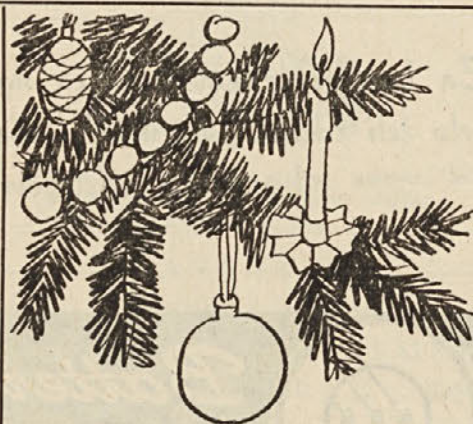
KLAGENFURT

wünschen allen ihren Mitgliedern,
Kunden und Genossenschaftsfreunden

*ein frohes Weihnachtsfest
und ein
gesundes, erfolgreiches neues Jahr!*

KONSUM

Osem svojim odjemalcem, dobavi-
teljem, znancem in poslovnim pri-
jateljem želi blagoslovljene praznike
in srečno novo leto

**MOLKEREIGENOSSENSCHAFT
Völkermarkt**

Mlekarska zadruga r. z. z o. j. Velikovec

Družina

Ing. Anton Schlappner

električno podjetje in trgovina

ŠT. JAKOB v Rožu

Vesele božične praznike ter uspešno
novo leto želi vsem odjemalcem
in prijateljem

TRGOVINA S ČEVLJI

FRANC

TOMASCH

ŠT. LIPŠ pri Dobrli vesi

Vsem dragim prijateljem, znancem,
odjemalcem in gostom želi
blagoslovljen Božič in srečo
v novem letu 1968

TRGOVINA
IN GOSTILNA

Janko Ogris

p. d. MIKLA VŽ

BILČOVS, telefon 0 42 28 — 24 14

Vesele praznike in
srečno novo leto želi

OPTIK

Klagenfurt, 10.-Oktober-Straße (Prosenhof)

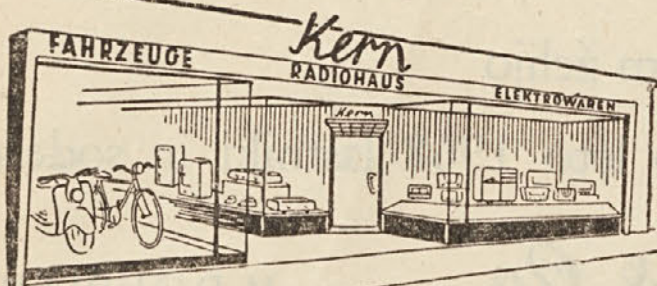

Vesel Božič in srečno
novo leto želi svojim
odjemalcem in prija-
teljem

mesar in prekajevalec

Rudolf SABLATNIK

CELOVEC, Siebenhügelstraße, št. 81
Telefon 49-36

Radioaparati
Šivalni stroji
Kolesa
V VELIKI IZBIRI
**Radiohaus
KERN**
Klagenfurt, Burggasse

**ZNAMKA ZAUPANJA
GRUNDNER**
Klagenfurt - Celovec
Wienergasse 10
(Promenadna cena)

Gradbeno, stavbeno in
galanterijsko kleparstvo,
kritje cerkvá in stolpov

*Helmut
Großnegger*
KLEPARSKI MOJSTER
KLagenfurt - CELOVEC
Villacher Ring 31, tel. 24-90

Prijetne praznike
ter veselo in uspeha polno
novo leto 1968
želi vsem članom
in odjemalcem

Kmečka gospodarska zadruga r. z. z o. j.

Bela — Železna Kapla

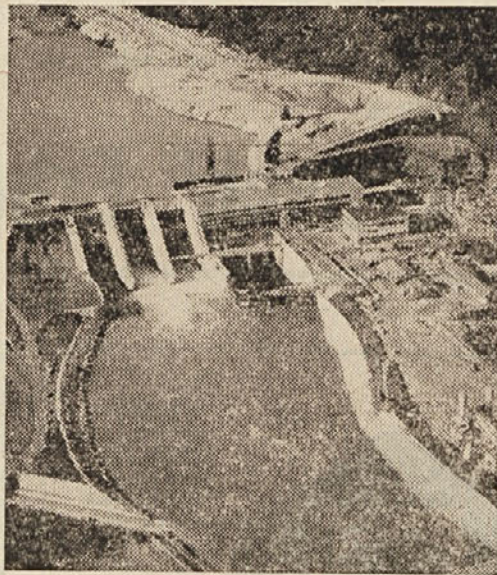
Kraftwerksbau

Motor der Wirtschaft

Mit der Errichtung des Draukraftwerkes Feistritz ist ein weiterer Schritt zur Verwirklichung der Kraftwerkskette an der Drau getan. Die Baukosten in der Höhe von rund 840 Mill. S kommen fast zur Gänze der österreichischen Wirtschaft zugute; zum größten Teil aber dem Lande Kärnten. Nicht weniger als 500 Mill. S werden hier ausgegeben. Nur 50 Mill. S fließen ins Ausland.

IN BETRIEB

3 Draukraftwerke
3 Dampfkraftwerke
1 Winterspeicherwerk
Installierte Gesamtleistung 726.000 kW
Jahresarbeitsvermögen rund 3 Mrd. kWh

Draukraftwerk Feistritz i. R. 80.000 kW installierte Leistung, 375 Mill. kWh Jahresarbeitsvermögen; geht 1968 in Betrieb.

ÖDK

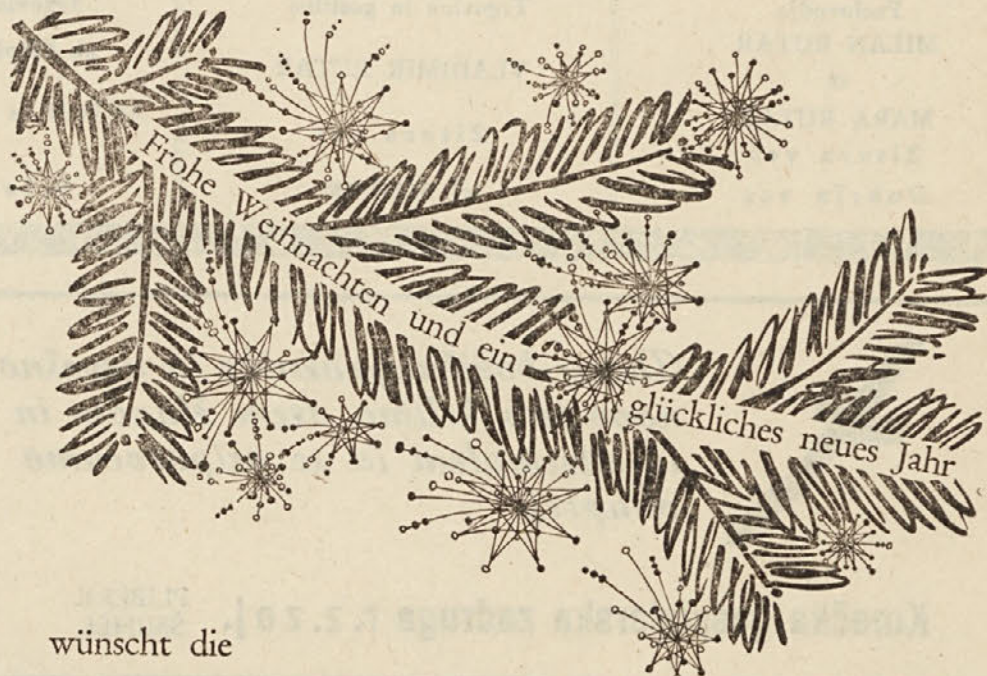
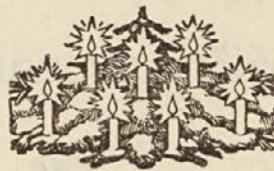
ÖSTERREICHISCHE DRAUKRAFTWERKE

AKTIENGESELLSCHAFT KLAGENFURT, ANZENGRUBERSTRASSE 50

KRISCHKE & CO.

Klagenfurt, 8.-Mai-Straße - Neuer Platz

Vesele praznike in mnogo steče
v novem letu 1968

wünscht die
FASERPLATTENFABRIK ADOLF FUNDER OHG
ST. VEIT/GLAN, KÄRNTEN

Vsem cenjenim odjemalcem in znancem
blagoslovljeno in uspeha polno novo leto 1968

želi

**Josef
Keuschnigg**

KLagenfurt
Heuplatz 6
Tel. 04222 - 2717

SAMEN- UND BLUMENZWIEBEL-GROSSHADLUNG

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN
USPEHOV POLNO LETO 1968

želi svojim cenjenim odjemalcem
tvrdka

**JOSEF DOLINSCHKE
Ing. H. SOMMER OHG.**

Klagenfurt — Celovec ■ Benediktinerplatz 10 ■ Telefon 67-33

✧ 24.12.1967 ✧

frohe weihnachten und viel glück
im neuen jahr wünscht allen ihren
kunden und freunden ✧✧✧

kelag

kärntner elektrizitäts-
aktiengesellschaft ✧

Blagoslovljene božične praznike in zadovoljno novo leto želita
vsem svojim odjemalcem

Trgovina z mešanim blagom in tekstilijami

Adolf in Terezija Blažej

Št. Primož, telefon 04239 — 34609

Vsem prijateljem, odjemalcem in gostom želijo
vesele božične praznike in srečno novo leto 1968 lastniki in sodelavci

PODJUNSKEGA TRGOVSKEGA CENTRA

Bratje Rutar & Co.

V DOBRLI VESI

Poslovodja MILAN RUTAR in MARA RUTAR Žitara ves Dobrla ves	Trgovina in gostilna VLADIMIR RUTAR Žitara ves tel. 04237-237	Trgovina in penzion ob Klopinskem jezeru ANTON in AGNEZ RUTAR Selo—Št. Vid	Trgovina in hotel gostilna — kopališče FRANC in MICKA RUTAR Dobrla ves Lovanke, Mokrije	Trgovsko in transportno podjetje ŠTEFAN in LJUDMILA SIENČNIK Dobrla ves
---	--	---	---	---

*Vesele božične praznike in uspešno
novo leto želimo osem članom in
in odjemalcem in se priporočamo
vnapij*

Kmečka gospodarska zadruga r. z. z o j. PLIBERK ŠMIHEL

*Uvesel Božič in srečno novo
leto želi vsem odjemalcem*

TRGOVINA

Matthäus Hafner & Co

špecerija, žgane pijače in razna vina
KLAGENFURT — CELOVEC
Völkermarkter Platz 12, tel. 28-27

*Blagoslovljen Božič in srečno novo leto
1968 želi*

L. Maier

LEPO BLAGO ZA OBLEKE
IN PERILO

KLAGENFURT, ALTER PLATZ 35

**Karel
Prinčič**

TRGOVINA S SADJEM
IN ZELENJAVO

KLAGENFURT — CELOVEC
Sternallee (Hl.-Geist-Platz)

◇ TISKARNA
◇ KLIŠARNA
◇ PAPIRNICA

R. Ritter

CELOVEC — KLAGENFURT
Burggasse 8 — Telefon 21-08

Edvard

KATZ

KLAGENFURT,
Waidmannsdorf, Siebenhügelstr. 75
nudi najboljše, vedno sveže pecivo.

*Vesele božične praznike in srečno novo
leto želi*

Rudolf Skias

Gradbeno in pohištveno mizarstvo

BLATO — ŠMIHEL PRI PLIBERKU

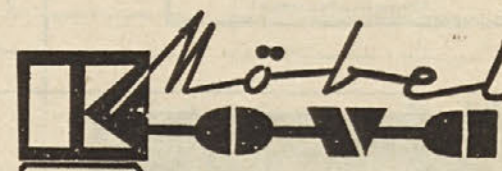
Frohe Festtage

und ein glückliches

neues Jahr

wünscht allen werten Kunden
KAUFHAUS

SAMONIG
VILLACH AM SAMONIG-ECK

Blagoslovljene božične praznike in uspeha polno leto 1968

želi vsem
odjemalcem in
prijateljem ter se
priporoča tudi za naprej

Hanzej Kovačič

VILLACH — BELJAK
Gerbergasse, (nasproti kina Apollo)

*Prijetne božične praznike in srečno novo leto želi svojim odje-
maleem in prijateljem*

trgovina **THOMASSER**

VILLACH, Widmannngasse 33

*Usem odjemalcem in poslovnim prijateljem
želi vesele božične praznike in uspešno novo leto*

TRGOVINA

Orasch's Erben

Klagenfurt—Celovec, Paulitschgasse u. 10. Oktoberstraße

*Usem sorodnikom in znancem želi vesele
praznike in uspeha polno novo leto 1968*

Gottfried Anrather

KLAGENFURT, Paulitschgasse 9

*Frohe
Weihnachten
und ein
erfolgreiches
neues Jahr
wünscht allen
Kunden und
„Pago“-Freun-
den Familie*

**JAKOB
PAGITZ**
Klagenfurt,
Waagplatz 1
Tel. 59 73

*Usem znancem in prijateljem želi vesel
Božič*

Hans Wernig

KLAGENFURT — CELOVEC
Paulitschgasse (Prosenhof)

**Johan
Lomšek**

ŠT. LIPŠ — TIHOJA p. DOBRILA VES